

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec 2.—
za Nemčijo celoletno . . . 20.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejeman mesečno . . 1.—80
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostopna peti vrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 3 v
za dva in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostopna peti vrsta po 60 vin.
Izhaja vsak dan, tavi enkrat na teden in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Vojska med Turčijo in Rumunijo. - Kronstadt izpraznjen. - Naša bojna črta proti Rumuniji izravnana Lepi uspehi podonavskega brodovja. - Grška pred vojno nupovedjo. - Nova vlada v Perziji.

Rumunska nezvesloha.

Dunaj, 30. aprila 1916.
Uradno se razglša:
Kakor znano, je kraljevi rumunski poslanik v c. in kr. zunanjem ministrstvu izročil 27. avgusta tik pred 9. uro zvečer vojno napoved Avstro-Ogrski v obliki note, ki jo je podpisal rumunski zunanji minister. Ta papir, ki izkuša zgraditi most med dosedanjim zavezništvom in vojno z mučnimi zavijanjimi, prozornimi zofizmi in nesramnim obrekovanjem, ima sledeče besedilo:

Trozveza.
Zveza med Nemčijo, Avstro-Ogrsko in Italijo je po izjavah vlad imela bistveno samo konservativen in defenziven značaj. Njen glavni smoter je bil ta, da zvezane dežele varuje proti vsem zunanjim napadom in da utrdi položaj, kakor so ga ustvarile prejšnje pogodbe. V želji, da svojo politiko spravi v sklad s temi miroljubnimi stremljenji, se je Rumunija pridružila tej zvezi.

Balkanska vojna.
Rumunija se je posvetila svoji notranji okrepitvi in zvesta svojemu trdnemu sklepu, da ob spodnji Donavi ostane element reda in ravnotežja, je neustrašeno pomagala, da se na Balkanu ohrani mir. Zadnje balkanske vojne pa so zrušile status quo in so zato dežele pokazale novo smer. S svojim nastopom je pospešila sklep miru in je zopet napravila ravnotežje; sama se je zadovoljila s popravo meje, ki ji je nudila večjo varnost pred napadi in ki je obenem popravila krivico, kakor jo je storil berlinski kongres v njeno škodo. Toda pri zasledovanju tega cilja je Rumunija doživela razočaranje, da je morala ugotoviti, da pri dunajskem kabinetu ne najde tistega stališča, kakor ga je pričakovala po pravici. Pri izbruhu sedanje vojne je Rumunija, kakor Italija, odklonila, da bi se pridružila avstro-ogrski vojni napovedi, o kateri je dunajski kabinet ni prej obvestil. Spomladi leta 1915. je Italija Avstro-Ogrski napovedala vojno.

Trozveze ni bilo več.
Trozveze ni bilo več in tako so izginili razlogi, ki so Rumunijo pripravili do vstopa v ta politični zistem. Na mesto grupacije držav, ki so s skupnimi stremljenji skušale skupno delati, da obvarujemo mir in dejanski in pravni položaj, kakor so ga ustvarile pogodbe, smo stali nasproti silam, ki so stale v medsebojnem boju ravno z namenom, da popolnoma preobrazijo stare dogovore, ki so bili temelj zavezniški

pogodbi. Te korenite izpremembe so bile za Rumunijo očiten dokaz, da cilja, kakor ga je hotela doseči s pristopom trozvezi, ne more več doseči in da mora svojo pozornost in skrb navrniti v nov tir in to tembolji, ker je postopanje Avstro-Ogrske zavzelo značaj, ki je grozil bistvenim interesom in upravičenemu narodnemu stremljenju Rumunije. Z ozirom na tako temeljito izpremembo položaja med Avstro-Ogrsko in Rumunijo si je Rumunija vzela nazaj svojo svobodo postopanja.

Neutrlnost.
Neutrlnost stališče, na katero se je kraljeva vlada postavila po vojni napovedi, ki se je izvršila neodvisno od njene volje in proti njenim interesom, je Rumunija zavzela največ zaradi zagotovil, danih v začetku od c. in kr. vlade, ki je rekla, da monarhija pri vojni napovedi Srbiji ni stala pod vplivom osvajačnih želja in da nikakor ne misli osvajati zemljo. Ta zagotovila se niso izpolnila.

Današnji položaj.
Dejanski položaj je danes tak, da lahko prinese velike izpremembe ozemlja in lahko se zgode politične izpremembe, ki lahko resno spravijo v nevarnost varnost in bodočnost Rumunije. Mirovno delo, katero je Rumunija zvesta duhu trozvezne pogodbe skušala dovršiti, je tako postalo nepodno ravno od onih strani, ki so bile poklicane, da je podpirajo in branijo.

Narodnostno načelo.
Ko se je Rumunija leta 1883. pridružila skupini osrednjih sil, nikakor ni mislila pozabiti krvne vezi, ki vežejo prebivalstvo kraljevstva z rumunskimi podložniki avstro-ogrski monarhije. Pač pa je v zavezniško-prijateljskem razmerju, ki je nastalo med tremi velesilami, videla dragoceno poročilo za svoj lasten notranji položaj kakor tudi za zboljšanje usode avstro-ogrskih Rumunov. Kajti Nemčija in Italija, ki sta svojo državo na novo zgradili na načelu narodnosti, sta bili dejansko primorani priznati upravičenost onih temeljev, na katerih je slonel njihov obstanek.

Avstro-Ogrska pa je na drugi strani v prijateljskem razmerju z Rumunijo našla zagotovljen mir tako v svoji notranjosti kakor tudi na naših skupnih mejah; kajti ni ji bilo neznano, v kaki meri je nezadovoljnost rumunskega prebivalstva odmevala pri nas in vedno grozila, da skali dobro razmerje med obema državama.

Prevarana nada.
Nada, katero smo iz tega vidika stavili na svoj pristop k trozvezi, je bila pre-

varana. Več kakor 30 let avstro-ogrski Rumuni niso videli nobene reforme, ki bi jih mogla vsaj navidezno zadovoljiti, ampak so ravnali z njimi kakor s plemenom podrejene vrste in so bili obsojeni, da so trpeli zatiranje od strani tujega elementa, ki je med raznimi narodnostmi avstro-ogrski monarhije samo manjšina.

Razdraženost.
Vse krivice, ki so jih naši bratje morali tako doživeti, so med monarhijo in našo deželo držale pokoncu stanje trajne razdraženosti, katero so vlade kraljevstva morale pomiriti le z velikimi težavami in obilnimi žrtvami.

Pri izbruhu sedanje vojne se je smelo pač upati, da se bo avstro-ogrski monarhija vsaj v zadnji uri prepričala o nujni potrebi, da konča to krivico, ki ni spravila v nevarnost samo najinega prijateljskega razmerja, ampak celo normalno razmerje, kakor bi moralo biti med sosednjima državama.

Avstro-Ogrska na znotraj in na zunaj.
Dve leti vojne, v katerih je Rumunija ohranila svojo nevtalnost, sta dokazali, da je Avstro-Ogrska, ki je sovražna vsaki notranji reformi, ki bi mogla zboljšati življenje narodov pod njeno vlado, ravno tako pripravljena te narode žrtvovati kakor tudi brez moči, da bi jih branila pred zunanjimi napadi.

Rumunski vojni cilj.
Vojna, v kateri je udeležena skoro cela Evropa, je odprla najbolj resna vprašanja glede narodnega razvoja, da, celo glede obstanka držav. Vsled želje, da pospeši konec spora in vsled potrebe, da varuje interese svojega plemena, je Rumunija primorana se pridružiti onim, ki so bolj v stanju, da ji zagotovijo izvršitev njenega narodnega zedinjenja.
Vsled tega vzroka se smatra, da je od tega trenutka dalje v vojnem stanju z Avstro-Ogrsko.
Bukarešt, 14. (27.) avgusta 1916, ob 9. uri zvečer.

Porumbaro s. r.
Komentar, ki je potreben.
Za to pisalno vajo bukreških izdajalcev bo naša javnost pravo oceno. Spoznala bo, da je rumunska vojna napoved nespreten plagijat italijanske vojne napovedi.

Judež na jugovzhodu in Judež na jugozahodu sta si enaka in če že na vsak način hočemo najti kako razliko v stilu, bomo rekli, da je Italija svojo premišljeno nezve-

stobo utemeljila z Macchiavellijevimi frazami, kakor jih je že od zdavnaj vajena, dočim okorna oblika rumunske izjave nosi podobo prekarpatskega bojarstva, ki je le pobeljeno z evropsko kulturo.

Samo nekaj opomb:
Koristi dosedanje zveze z Rumunijo.

Gospod Porumbaro — pribijemo potcem v spomin to ime, katero smo prej redko našli v vodstvu rumunske politike — mora v uvodu priznati, da je zveza osrednjih sil, katerina se je Rumunija pridružila — s trozvezo, kot tako kakor znano, Rumunija ni imela ničesar opraviti — imela eminentno miroljuben značaj. V brambo resnice bi moral rumunski zunanji minister pristaviti, da se je Rumunija tej zvezi miru, v kateri je bila nad 30 let, imela zahvaliti za svoj zavarovan obstanek, svoje ugledno stališče v Evropi in za svoj rastoč političen in gospodarski razvoj. Če se glede balkanskih vojen trdi, da bi Rumunija na Dunaju po pravici pričakovala drugačno postopanje, tedaj naj nastopi kot nasprotna priča tedanji ministrski predsednik Majorescu, ki je decembra 1913 v rumunski zbornici sam izrecno pobijal legendo, da Avstro-Ogrska ni vedno z vsjo silo in odločnostjo nastopala za Rumunijo.

Seveda ne moremo odobravati, da je Rumunija rajši zločinsko izsiljevala na tleh ležečo Bolgarijo, kakor pa da bi z izravnanim delom poizkušala pospeševati na Balkanu stanje, ki bi jamčilo za trajnost.

Da se je Rumunija pri izbruhu spora med osrednjimi silama in Rusijo branila izpolniti svoje zavezniške dolžnosti, to skuša Rumunija prav po vzorcu Italije opravičiti tako, kakor da je postopanje monarhije nasprotovalo miroljubnemu značaju zveze. Ni nam treba vnovič opozarjati na svetovno znana dejstva, da je Srbija pod ruskim patronatom z izzivanji hotela izčrpati našo potrpežljivost in nam vsiliti boj za interese monarhije. Zvez se ne sklepa samo za solne dneve miru, ampak so bile sklenjene tudi za resne dneve bojaželnega ogrožanja. Rumunija, ki je blagoslov zveze uživala 30 let, jo je zatajila v trenutku, ko se je šlo za to, da v resnem slučaju nastopi zanjo.

Da pa je ostala doslej vsaj nevtalna in da je napad na monarhijo odložila do tega trenutka, ki je po njeni misli zanjo ugoden, hoče razložiti s tem, češ da je verjela našemu zatrjevanju, da ne nameravamo osvajati zemljo, da pa je sedaj izpregledala. Od kje pa vé gosp. Porumbaro, da smo se mi premislili? Ali si misli, da je v prodiranju v sovražno deželo že zapopa-

LISTEK.

K zvezdam.

»Razlika mika.« Ta pregovor velja tudi o zvezdah. Ko bi se na nebu skozi celo leto ne pokazala nobena izprememba, ko bi bile vse zvezde enako velike in bi od ene do druge bila povsod enaka razdalja, bi nam pogled proti nebu nič ne ogreval srca. Raznovrstna razlika med zvezdami nam vzbuja zanimanje. Danes premostimo nekoliko razliko zvezd v njihovi navidezni velikosti.

Zvezde so različno velike, pa niso v resnici tiste največje, ki se nam vidijo največje. Naše sonce se nam zdi največja zvezda, pa so na nebu zvezde, ki so petkrat, desetkrat in še večkrat večje od solca Venera prekaša vse druge zvezde na nočnem nebu; precej manjši od Venere se nam vidi Jupiter, ki je pa v resnici 1616-krat večji od nje. Jupiter je pa zopet pravi pritlikavec, če ga primerjamo s katerokoli izmed premnogih stalnic, ki se nam vidijo tako majhne, da jih oho komaj zapazi.

Po navidezni velikosti, oziroma svetlobi, delimo zvezde v razrede. Čim manjši je razred, v katerega je zvezda uvrščena, tem večja je njena navidezna svetloba. Zvezde enega razreda so 2½krat tako svetle kakor zvezde sledečega razreda. Zvezde, ki stoje po svoji svetlobi med dvema razredoma, imajo za znak svoje svetlobe številko svetlejšega razreda, tej številki so pa pridejane decimalke, ki povedo, kateremu razredu so bliže. Nekatere so pa še svetlejšje od zvezd 1. razreda in imajo za znak svoje svetlobe ničlo in decimalke. Za največjšjo stalnico še ta znak ne zadostuje, ampak je treba poseči zanjo po negativni številki: svetloba Sirija meri —1.42

Za solncem in mescem je najsvetlejša zvezda Venera (—3.06 do —4.09), za njo pridejo Jupiter (—1.92 do —2.16), Mars (+2 do —2.6), ki v svoji največji svetlobi presega Jupitra, Sirius (—1.42), Merkur (+1.3 do —1). Potem slede te-le pri nas vidne stalnice: Arktur v Bootesu, Vega v Liri, Kapela v Vozniku, Rigel in Beteiguze v Orionu in Prokyon v Malem psu. Za temi pride šele Saturn s svetlobo 1.07.

V Velikem vozu jih je izmed sedem

velikih zvezd šest 2. razreda, ena (prednje desno kolo) pa 3. razreda. Tik poleg srednje zvezde v ojesu je mala zvezdica Alkor, ki jo opazi le bistro oko; ta je 5. razreda. Te zvezde v Velikem vozu lahko rabiš za merilo, da zmeriš ž njim velikost drugih zvezd.

Pri popolnoma čistem nebu brez mesečine bi utegnili dobro oko opaziti še zvezde 6. razreda. Z daljnogledi velikani pa se dajo zaslediti še zvezdice 17. razreda in morda še manjše.

Solnce, mesec in zvezde v mescu septembru 1916.
(Vzhodnoevropski čas.)

Znana je razdelitev časa v zahodno-, srednje- in vzhodnoevropski čas. Solnce potrebuje ravno eno uro, da prehodi 15 stopinj zemeljske dolžine na svoji vsakdanji poti od vzhoda proti zahodu. Zato je vsakih 15 stopinj proti zahodu solčno polodne eno uro pozneje. Ko kaže solčna ura 30 stopinj vzhodno od Greenwicha poldne, kaže 15 stopinj vzhodno od istega kraja 11, in v Greenwichu 10. Tako ima vsak meridian svoj čas, in po greenwichskem se ravna zahodnoevropski, po tistem, ki je 15

stopinj vzhodno od Greenwicha, srednjeevropski, in po meridianu 30 stopinj vzhodno od Greenwicha vzhodnoevropski čas. Mi imamo sedaj vzhodnoevropski čas, s 1. oktobrom se bomo pa menda vrnili nazaj k srednjeevropskemu času. Casovni podatki v tem spisu so uravnani po vzhodnoevropskem času.

Solnce stoji v začetku meseca septembra v ozvezdju Leva in prestopi sredi meseca v ozvezdje Device. Dne 23. septembra stopi ob 12.12. dopoldne v znamenje Tehnice, dokonča svojo ekliptično pot nad ekvatorjem, ki jo je bilo začelo prvi pomladni dan, nastopi svojo pot pod ekvator in ostane pod njim do pomladi. Ta dan se začne astronomska jesen. V naravi pa smo jo gledali že meseca avgusta: odpadajoče listje, cvetoča georgina in ciklamen so bili njeni oznanvalci. Ves mesec september se pomakne solnce proti jugu za 11 stopinj. Solčna višina je v tem mesecu ista, kakor je bila od 11. aprila nazaj do 13. marca. Po višjih gorah začena že snežiti in včasih se sneg pomakne že nizko dol proti dolinam in jim prinese mrzle noči s strupeno slano. Ob začetku jeseni sta noč in dan enako dolga,

den namen po aneksiji in ali ni še nič slišal o tem, da je zasedenje sovražnega ozemlja naravni rezultat uspešnih vojaških operacij?

Glavno pšico pa je mislil g. Porumbaro izstreliti v zadnjem odstavku svojega pamfleta, kjer izkuša biti sodnik o notranjih razmerah monarhije.

Pa njegov poizkus je ravnotako malo neprilichen, kakor so lažnjive njegove trditve o postopanju z Rumuni v monarhiji.

V celi monarhiji ni Rumuna, ki ne bi vedel, da se je preporod Rumunov začel ravno v ozemlju, kjer je baje rumunski življenj zatiran in preganjan. Rumunski državnik bi storili boljše, če bi se brigali za usodo svojih ljudi, ki kot heloti in analfabeti životarijo v življenju, ki ni vredno ljudi. Še pred leti je bilo treba v potokih krvi zadušiti obupne upore nesrečnih rumunskih kmetov. Reforme, katere je inspirator rumunske note tedaj obljubil svojim nesrečnim rojakom, stoji, kakor znano, še danes na papirju. M. I.

Če rumunsko vladno končno boli usoda Bukovine, kjer novi kozaki zavezniki g. Bratjanu stiskajo rumunsko prebivalstvo, tedaj bi se rumunskemu ministru bolj podalo, da začne razmišljati o bodočnosti lastne dežele, katere grozotam nepošteno prijetje vojne. Skrb za obrambo naše zemlje pa naj le prepusti našim junaškim armadam, ki bodo s poudarkom starim in novim vsiljencem znale pokazati pot iz te zemlje.

× × ×

Prvi streli pred začetkom vojske.

Budimpešta, 30. avgusta. Poročevalec »Az Esta«; ki se je vrnil iz Bukarešte, javlja: Po rumunski vojni napovedi se je pričelo vojno stanje v nedeljo ob 9. uri zvečer, a dejansko se je pričelo že pol ure prej. Prvič smo izkusili rumunsko perfidnost v nedeljo zvečer ob pol 9. uri. Tolpa rumunskih mejnih in finančnih straž je napadla pol ure pred pričetkom vojnega stanja ogrske uradnike in ogrske mejne oddelke. Istočasno so streljali na ogrske državljane, ki so bežali; tolpa je tudi oplenila uradnike in blaginje. Lokomotiva nekakega vlaka, ki je prišel po begunce, z 21 voz je stala daleč od kolodvora, a izstrelili so na njo salvo. Rumuni so streljali iz zasede; strojevodja ni izgubil niti trenutka glave; izprevodniki so povrsti pogasili svetilnice vlaka, ki se je med dežjem rumunskih krogelj umikal nazaj. V Predealu ob meji se nahaja ogrska orožniška vojašnica, v kateri je bivalo 32 ogrskih vojakov. Še pred 9. uro so pričeli Rumuni streljati na vojašnico. Na ogrski strani so šele zdaj zapovedali streljati; sledil je boj med našimi orožniki in Rumuni. Begunski vlak so medtem obstreljevali rumunski topničarji.

Pomirjevanje rumunske diplomacije pred vojsko.

Frankobrod, 30. avgusta. Rumunski veleposlanik Beldiman je poslal sredi avgusta »Frankfurter Ztg.« pismo, s katerim je nastopil proti uvodniku, v katerem je »Frankfurter Ztg.« napovedovala, da se bo Rumunija najbrže pridružila osrednjim velesilam. V zdaj objavljenem pismu je pisal Beldiman, da se ne smatra za pomirjevalnega diplomata, a dopuščati ne more, da bi pretirana vznemirjajoča poročila objavljali listi, ker to dela težave delu diplomatov in močno vpliva na kurze rumunskih papirjev. Uredništvo je odgovorilo, da bo zelo zadovoljno, če bo obveljalo njegovo mnenje.

Kodani, 30. avgusta. Iz Pariza: Listi slave pristop Rumunije kot sad Delcassejevega dela.

potem pa dan naglo pojema in noč raste. Čas je, da mislimo na zimo in se pripravimo zanj.

Mesec napravi v štirih tednih isto pot po ekliptiki, za katero rabi solnce celo leto. Od 12. do 26. septembra bo nad ekvatorjem, in 19. zjutraj ga bomo videli najvišje na nebu kot zadnji krajec; v začetku in na koncu mesca bo pod ekvatorjem.

Venera vzhaja v začetku meseca ob 1/3. in na koncu meseca ob 3. zjutraj. Hodi v začetku meseca po ozvezdju Dvojčkov, preide kmalu v ozvezdje Raka in se bo videla 16. septembra prav blizu Rakovih Jasli (kup zvezdč kakor v Gostosevih), na koncu meseca bo pa že v ozvezdju Leva. Dne 6. septembra zjutraj bo 3 stopinje pod Saturnom (konjunkcija), nad obojema pa lepi zvezdi Kastor in Poluks. Dne 23. septembra bo imela lepo konjunkcijo z mesecem. Ob 9:41 dopoldne bo samo 12 minut nad mesecem, kar se bo dalo opaziti z malim daljnogledom, ker se mesec vidi tudi podnevi s prostim očesom. Od zemlje se Venera ta mesec oddalji za nad 34 milijonov kilometrov. Zato se vidi njen premer vedno manjši in njena luč pojema.

Merkur se giblje ves mesec v ozvezdju Device. Dne 9. septembra doseže svojo največjo levo razdaljo od solca, pa stoji prenizko, da bi se mogel videti. Ta dan zahaja okoli 8. zvečer, solnce pa malo pred 1/8.

Mars se letos ne bo več videl.

Izjava rumunskih poslancev.

Dunaj, 30. avgusta. (Kor. ur.) Rumunski klub poslaniške zbornice državnega zbora razpošilja sledečo izjavo: Poslanci rumunskega naroda v Bukovini ne umevajo, zakaj se je pridružila Rumunija Rusiji. Prepričani so, da to pomenja nesrečo vsemu rumunskemu rodu, katerega obstoj bi zanikala zmaga Rusije. V teh okoliščinah najgloblje obžalujejo vojno napoved Rumunije in ostanejo prej ko slej ravno tako, kakor rumunsko ljudstvo v Bukovini, ki je zapčatilo svojo ljubezen nasproti cesarju in državi s svojo krvjo, neomajljivo zvesti Avstriji.

Rumunski poslanik v Berlinu.

Berlin, 30. avgusta. (Kor. ur.) Nemška vlada je dostavila nepotne liste rumunskemu poslaniku že 28. avgusta ob 6. zvečer, a nekaj časa bo še najbrže ostal v Berlinu. »Berliner Tageblatt« poroča, da se je na dan vojne napovedi državni kancler pl. Bethmann-Hollweg posvetoval z voditelji državnoborskih strank.

Rumunski kronski svet.

Lučano, 30. avgusta. »Tribuna« poroča iz Bukarešte z dne 27. t. m.: Veliki kronski svet, ki bi se moral vršiti ob 10. uri donoldne, se je sešel še-le polodnne. Ko je Filipescu zapuščal palačo Cotroceni, ga je ustavilo nekaj časnika, katerim je smehljivo zaklical: »Dosegli smo, naj žive prijatelji Rumunije!« Ta vest se je hitro razširila po mestu. Rezobesili so rumunske in zavezniške zastave in uprizorili so nekaj malih patriotičnih demonstracij. Ob 5. uri je prišel kralj v uniformi generalissima v kronski svet in je s kratkim nagovorom otvoril kronski svet. Na desni je sedel Bratianu. Za kraljem sta govorila Bratianu in načelnik generalnega štaba Ilescu, ki je nodel položaj armade in razdelitev čet. Nato so sledile izjave vseh navzočih. Bratianu je nato podal pregled vseh izjav in izjavil, da je takojšnja vojna napoved Avstriji potrebna. Kronski svet je pritrdil. Kralj se je dvignil in vsi so zaklicali: Živela Rumunija! Ruske čete so že od 26. avgusta na rumunskih tleh.

Carp.

Monakovo, 30. avg. »Novoe Vremia« poroča iz Bukarešte: Peter Carp je že 17. avgusta na avdienci pri kralju izjavil svojim prijateljem: Naše posredovanje pri kralju je bilo prepozno. Rumunija stoji že na strani Rusije. »Biržebie Vedomosti« poroča, da se bo koalicijski kabinet s Take Jonescu-om in Filipescu-om ustvaril še-le potem, ko se bodo pričele sovražnosti. Bratianu se zelo upira temu, ker nikakor neče lovore vojske deliti z drugimi strankami in stoji na tem, da ima njegov kabinet popolno vladno moč v rokah. Dne 19. avgusta je bilo pod orožjem že 450.000 Rumunov.

Deseti sovražnik.

Stockholm, 30. avgusta. (Kor. urad.) »Aftenbladet« piše: Osrednji velesili sta izjavili pred nekaterimi tedni, da bi smatrali obsežno mobilizacijo Rumunije za nepriateljstvo. Bratianu je iz tega izvajal posledice in je sam napovedal vojsko, a posegal je vmes prehitro ali na prepozno. Najopravnejši trenutek bi bil takrat, ko je zasedel Brusilov Bukovino. Ruska ofenziva se nahaja zdaj na mrtvi točki, Italijani in Angleži, posebno pa Francozi so popolnoma izčrpani. Rumunijo so toraj prisilili, da je nastopila v neugodnem trenutku. Pred enim letom je mislila Italija, da bo z napovedbo vojske izsilila odločitev, a to se je izjalovilo; država s 7 1/2 milijonom prebivalci v takem težavnem strateškem

položaju, v kakršnem se nahaja Rumunija, pač ne bo podrla zidov Jeriha. Sporazum je dobil novega statista: drugi so izrabljali: toraj novi mož!

Hladnokrvnost v Soliji.

Solija, 30. avgusta. O položaju se tu sodi hladnokrvno in zaupljivo. Z zadovoljstvom beležijo, da se je morala končno Rumunija odločiti. Rumunija ne bo mogla več vplivati na izid svetovne vojske šele potem, ko bo ena stranka obeh skupin izčrpana in je zdaj končano dosedanje nezno stanje.

Sramota Rumunije in Italije enako stara.

Curih, 30. avgusta. Italijanski zunanji minister Sonnino je izjavil ob neki priliki, da je nameravala Rumunija nastopiti že lani istočasno z Italijo, a da ji to radi materialnih razlogov ni bilo mogoče.

Amsterdam, 30. avgusta. (Times.) V nekem razgovoru je izjavil Briand, da Rumunija ni mogla prej nastopiti, ker ni imela dovolj topov in streliva, ki ji ga zavezniki niso mogli prej preskrbeti.

Čile ne mara varovati koristi Rumunije.

Dunaj, 30. avgust. Rumunska vlada je naprosila poslanika države Čile, da prevzame varstvo koristi v monarhiji živčih Rumunov. Poslanik pa je to odklonil.

Turčija napovedala Rumuniji vojno.

Carigrad, 29. avgusta. (K. ur.) Agence tel. Milli javlja:

Ministrski svet je v svoji včerajšnji seji sklenil, da cesarska vlada z Nemčijo in z Bolgarijo napove vojsko Rumuniji. Sklep je sankcioniral irade.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. avgusta. Uradno: Na višinah severnovzhodno od Oršove so odbile naše čete rumunske napade. Sicer smo na mejo potisnjene bojne sile korakoma in po načrtu, kakor smo se za slučaj vojske že dolgo pripravljali, umaknili.

Sovražnik se bo bahal, da je zasedel Petroseny, Brasso (Kronstadt) in Kezdivasarhely. Naisevernejša rumunska krčdela se nahajajo v boju v gorovju Gyergygo. V galskih gozdih Karpatih so nemške čete Rusom zopet iztrgale vrh Kukul, za katerega so se bili zadnje tedne vroči boji.

V ostalem izvzemši boj na predpolju na ruski bojni črti nobenih posebnih dogodkov.

Dunaj, 30. avgusta. Uradno: Naše donavsko vojno brodoge je uničevalo pri Turnu-Magurele ob spodnji Donavi rumunske ladje, skladišča v pristaniščih in vojaške naprave. Pri Zmnicu je zaplenilo 3 ladje in dva motorne čolne. Ob spodnji Vojuši so živahnije delovale patrulje.

Namesnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 30. avgusta. Veliki glavni stan: Severno od Karpatov nobenih posebnih važnih dogodkov.

Nemške čete so vzele z naskokom goro Kukul zahodno od Žabjev.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Kronstadt, mažarsko Brasso, rumunsko Brašov, s'ovansko pa Brašovo šteje 41.000 prebivalcev, med njimi 9500 Saksoncev in je glavno mesto istoimenskega komitata. Kronstadt je najvažnejše trgovsko in industrijsko mesto Sedmograške.

Kezdivasarhely šteje 6100 prebivalcev in ima zelo razvito trgovino z Moldavijo.

× × ×

Bojno črto proti Rumuniji smo, kakor je bilo za ta slučaj vojske že naprej določeno, vzeli nazaj na tiste prostore, ki so bili izbrani za odporne točke. Umikanje se je izvršilo korakoma z namenom, da se sovražniku otežkoči zasledovanje. Tako so Rumuni zasedli Petroseny, Kronstadt in Kezdivasarhely. V gorovju Gyergygo se še bojujejo. Naša donavska flotilja posega vmes hrabro in drzno in je v kratkem času od napovedi vojske dosegla lepe uspehe.

Boji na rumunskem bojišču.

Vojni tiskovni stan, 30. avgusta. (Po vojnem tiskovnem stanu odobreno poročilo voj. poročevalcev.) Boji z Rumuni so se včeraj razširili. Posebno na južnem robu bojne črte v gorah ob Črni, severno od Oršove, je sovražnik izvedel veliko sunkov, a prebiti ni mogel. Ozemlje je tam težavno; v divni soteski Črne štrle skalnate višine kvišku; vsled česar bodo tu boji podobni bojem v Bukovini.

Na robu sedmograških Karpatov, v kolikor se raztezajo pobočja od vzhoda

proti zahodu, se naši umikajo po načrtu v obrambne postojanke, ki so že dolgo časa pripravljene. Pogled na zemljevid kaže, kako je to potrebno. Politična meja Rumunije proti Ogrski in Bukovini se razteza v obliki velike obrnjene S zanke. Če kje, je tu potrebno, da se skrajša črta. Priprave so previdno izpeljale; kraje, namreč Petroseny, Brasso in Kezdivasarhely, so popolnoma mirno izpraznili. Ravno tako so izvedli umikanje čet, ki so se nahajale ob meji; korak za korakom se umikajo proti določenim jim postojankam. Rumunci so vkorakali v obmejne sedmograške pokrajine skozi prelaze »Rdeči stolp«, Törzburg in Tömös. V gorovju Gyergygo, na severu se je združil sovražnik z Rusi, na bukovinski bojni črti se nadaljujejo ljuti boji.

Vpad Rumunov v Sedmograško.

Rumuni nadaljujejo svoj napad na celi črti Oršova — Sasmőze ob prelazu Oito. Napori Rumunov, da bi obšli to važno donavsko pristanišče, so se popolnoma izjalovili. Nasprotno so pa vsled naprej določenega umika naših obmejnih čet na nadaljni fronti dosegli nekaj uspehov. Tako so prodrli čez prelaz Vulkan in zasedli mesto Petroseny. Od tu vodijo ceste in železniške proge v Hötzing, Devs in Karansebes. Petroseny ima 6000 prebivalcev. Drugi uspeh se je sovražniku posrečil na prelazu Predeal. Tu je prodrl okoli 20 km in zasedel Kronstadt. Tudi čez prelaz Sasmőz so prodrli Rumuni in dosegli mesteca Kezdivasarhely.

Petroseny.

Budimpešta, 30. avgusta. Poslanec Rosenberg, ki se je mudil ob vojni napovedi na svojem posestvu v Petroseny, je pribežal v Budimpešto in je pripovedoval: Že v nedeljo ponoči ob 1/2 12. uri je zbudila trompeta tamošnjega rudnika prebivalce iz spanja. Vsem rudniškim delavcem se je sporočilo, da se bo mesto izpraznilo. Prebivalce so spravili na kolodvor, odkoder je vsakdo lahko brezplačno odpotoval v Budimpešto. Še ponoči so se čuli strašni odmevi razstrelitev, ki so jih izvršile naše čete. V isti noči so pripeljali na kolodvor prva dva ranjena. Od Petrosenja so od ure do ure odhajali vlaki s prebivalstvom v notranjost dežele.

Izpraznitev Kronstadta.

Kronstadt, 30. avgusta. Vojaške oblasti so v ponedeljek odredile, da se mesto izprazni. 10.000 do 12.000 oseb je mesto že izpraznilo. Večji del prebivalstva z županom je ostal v mestu.

Budimpešta, 30. avgusta. Prebivalstvo Kronstadta so alarmirali ponoči od sobote na nedeljo. Veliko ljudi je že spalo, gledališča in kavarne so pa bile še prenapolnjene. Vse je moralo takoj na noge. Vojaške in upravne oblasti so se vse nahajale na svojih mestih. Občinstvo je bilo mirno. Pred vojašnicami so stali vojaki z gorečimi bakljami, častniki so dajali potrebna pojasnila. Čez eno uro so nabili izpraznilna povelja. Predvsem so odpeljali gotovino iz bank in iz davkarije in arhive oblasti. Za odhajajoče prebivalstvo so bili pripravljeni železniški vlaki, ki so pa mogli odpeljati le del beguncev. Pozneje se je izvedelo, da so sestavili na postaji Köhalon osebni vlak, nakar se je podal del prebivalstva deloma peš, deloma z vozovi na železnisko postajo. Neko avstrijsko letalo je poletelo čez rumunsko mejo. Naše čete so privedle prvi transport rumunskih ujetnikov.

Vrhovni poveljnik rumunskih armad.

Lučano, 30. avgusta. Iz Londona se javlja: Za vrhovnega poveljnika rumunskih armad je določen general Averescu.

Mackensen proti Rumuniji.

Berlin, 30. avgusta. »Lokalanzeiger« piše med drugim: Tudi Mackensen bo posegel v vojsko s krvavim delom. Sedaj je došel zanj trenutek, da žanje sadove večmesečnega tihega pripravljanja.

Prve izgube na rumunski meji.

Budimpešta, 30. avgusta. »Vilag« poroča, da je padlo pri prvem spopadu z Rumuni okoli 20 ogrskih obmejnih orožnikov.

Rumunski vojni načrt.

Lučano, 30. avgusta. Rimski »Corriere d' Italia«, katerega poročila so bila do zdaj splošno zanesljiva, poroča čez Curih, kako si predstavljajo v Rumuniji nadaljnji razvoj stvari. V diplomatičnih krogih sodijo, da bo Rumunija dovolila ruski armadi prost prehod v Dobrudžo. Od tu bodo Rusi na kopnem in na vodi napadli Varno, da si tam ustvarijo strateško oporišče svojih daljnih operacij proti središču Bolgarije. Rumunska armada se bo razdelila v dva oddelke. Prvi oddelak, približno 200.000 mož, bo napredoval z Rusi proti Bolgariji, oporišči bosta tvorili Silistria in Giurgewo. Severna armada 300.000 mož bo podpirala Ruse pri invaziji Transilvanije in onstran Donave. O uspehu Rusov v Rumuniji, na Sedmograškem in ob Tisi ni dvomiti. Odpor Ogrov bo v gorah kljub njih ugodnih postojank kmalu zrušen; nastop Rumunov bo tako odločil svetovno vojsko.

Kaj bodo storili Rumuni.

Budimpešta, 30. avgusta. »Az Est« poroča iz Lušana: Kakor poroča »Corriere della sera« bodo združene rusko-rumunske sile takole nastopale: levo krilo bo napredovalo čez Dobrudžo, središče proti Sofiji, desno krilo pa proti Sedmograški.

Budimpešta, 30. avgusta. »Az Est« javlja iz Rotterdam: Vojaški sotrudnik »Timesa« pravi, da so odprta Rumuniji tri poti. Napade lahko na zahodu ali na jugu; izberejo si lahko tudi med napadom na Ogrsko ali na Bolgarijo.

Geni, 30. avgusta. »Journal de Paris« poroča: Cela rumunska armada se nahaja na ogrski meji; primerne ruske sile so pripravljene proti Bolgariji.

Bukareščani se boje Zeppelinov.

Budimpešta, 30. avgusta. »Neues Pester Journal« poroča z rumunske meje: V Bukareštu se zdaj zelo boje Zeppelinov. Pred dvema dnevoma so že modro prebarvali svetilnice v Bukareštu, Craiovi in v Ploestiju. Prebivalci si prireajo kleti za stanovanja, Rumunsko časopisje zahteva, naj pridržijo diplomatska zastopstva kot talnike za izgube, ki bi nastale vsled zračnih napadov. Avstrijski in nemški poslaniki se nahajata še z vsem osobjem svojih poslaništev in konzulatov v Bukareštu.

Vojsne odredbe.

Lužano, 30. avgusta. Rumunski konzulati v Italiji naznanjajo, da je s kraljevo odredbo dovoljen vstop rumunskih vojaških obvezancev v italijansko armado in v armade zavezniških držav, z izjemo tistih vojaških obvezancev, ki pripadajo tehničnim formacijam.

Novo vojno ozemlje.

Ženeva, 30. avg. Ozemlje pri Braili in obdonavsko ozemlje je proglašeno kot vojno ozemlje. Vsem postajnim načelnikom so pridrženi častniki, da nadzorujejo vodstvo vojaških oseb.

Rumunska črna vojska sklicana že pred napovedjo vojske.

Ženeva, 30. avgusta. Rumunski konzulati objavljajo odredbo vojnega ministrstva, da je vpoklicana cela rumunska črna vojska. Odredba nosi datum 26. avgusta.

Car Nikolaj in kralj Ferdinand.

Bern, 30. avgusta. Poroča se, da bo odpotoval kralj Ferdinand v ruski glavni stan ali se pa bosta vladarja sestala kje drugod. Kralj se bo udeležil na to operacijo rumunske armade.

Rumunski konzul še v Budimpešti.

Budimpešta, 30. avgusta. Rumunski konzul biva še vedno v Budimpešti. Splošno se vse čudi, ker se je še dva dni po vojni napovedi lahko popolnoma nemoteno razgovarjal s časnikarji in jih obveščal o obstreljevanju Oršove in Turn-Severina.

Tisza o vojnem položaju.

Budimpešta, 29. avgusta. (Kor. ur.) Finančni odsek ogrske magnatske zbornice je danes razpravljal o davčnih predlogih. V raspravo sta posegla Franc Chorin in Aleks. Matlekov, nakar je finančni minister dr. pl. Teleszky utemeljeval predloge.

Ministrski predsednik grof Tisza se je na kratko izjavil o razvoju poljedelstva in o potrebi povišanja produkcije in je tekom svojega govora podal poročila o vojnem položaju, ki je nastal vsled rumunskega vpada. Podal je pomirjujoče izjave in dodal, da so v popolnem sporazumu z našimi zavezniki pripravljene vse potrebne odredbe, da se zavrne vpad.

Posveti pri Tiszu.

Budimpešta, 30. avgusta. Ministrski predsednik grof Tisza je povabil danes k sebi voditelje opozicije, da se posvetuje z njimi o položaju, ki ga je ustvarila vojna napoved Rumunije. Popoldne se bodo pričeli v ministrskem posvetu posveti, katerih se bodo udeležili Apponyi, Andrássy in Rakovszky. Tisza bo voditelje strank temeljito poučil o položaju. Politični krogi prisojajo posvetom velik pomen.

Za jude.

Lužano, 30. avgusta. »Tribuna« poroča iz Bukarešte: Vlada je izdala splošno prepoved za židovsko prebivalstvo, da ne sme pred ruskimi armadami zapustiti svojega bivališča.

470 delavnic in tvornic streliva v Rumuniji.

Monakovo. »Berlinske Tidende« objavlja francoske brzjavke iz Bukarešte, po katerih so izdelavali v Rumuniji strelivo v več kot 470 delavnicah in tvornicah.

Ugodna letina v Bolgariji.

Letošnja žetev v Bolgariji se uradno v tonah (1 tona je 1000 kg) takole ceni: pšenica 1.040.700 (l. 1915: 1.257.698); rž 215.560 (l. 1915.: 193.604); ječmen 320.000 (l. 1915.: 320.000); oves 107.000 (l. 1915.: 138.544).

Zakaj se je ustavila ruska ofenziva v Galiciji

Stockholm, 30. avgusta. Glasilo ruske vojaške stranke »Ruski Invalid« trdi, da

se ni ustavila ofenziva Rusov v Galiciji radi utrujenosti napadalnih čet, marveč zaradi dogodkov, ki so jih pričakovali na Balkanu. List pravi, da je Rusija že izvedla svoje naloge v Galiciji, a zdaj se morajo doseči drugi važni smotri. List dalje izjavlja, da nameravata Rusija in Rumunija velikopotezno skupno operirati in opozarja, da ruskih ojačenj ne pošiljajo več v smeri Stanislavov—Lvov, marveč jih osredotočujejo na rumunski meji.

Velike ruske izgube.

Berlin, 29. avgusta. »National Zeitung« poroča: V zadnjih dneh so sicer glede na obseg in ljutost ponehali boji na vzhodu, a izgube ruskih vojakov in častnikov so le še vedno velike. Zadnji seznami kijevske izpoznalne službe glede na izgube beležijo, da znašajo izgube 684.754 vojakov in 54.282 častnikov, sanitetnih častnikov in vojnih duhovnikov. Letalci so izgubili 24 letal.

Beg ruskega generala Kornilova.

Dunaj, 29. avgusta. Ogrski listi poročajo, da so zopet prijeli ruskega generalnega poročnika Kornilova, ki je bil pobegnil iz rezervne bolnišnice v Günsu. To poročilo ne odgovarja resnici; dozdej se še ni posrečilo, da bi bili prijeli begunca.

Prisilno novačenje na Finskem.

Rotterdam, 30. avgusta. Londonski »Daily Mail« poroča: Car je podpisal odlok, po katerem se prične prisilno novačenje na Finskem 10. septembra po ruskem koledarju.

Bolgarija pred odločilvijo.**Bolgarski ministrski svet.**

Berlin, 30. avgusta. »Berliner Tageblatt« poroča: V Sofiji je zboroval sinoči ministrski svet, ki se je pečal s položajem, nastalim po rumunski vojni napovedi. Ministrski predsednik Radoslavov se je pred ministrskim svetom posvetoval s kraljem, ki biva na deželi.

Pozivi pod orožje bolgarskim visokoolcem.

Bolgarsko poslaništvo na Dunaju je obvestilo bolgarske dijake, ki bivajo v monarhiji in ki pripadajo 41. naboru, da morajo biti najkasneje do 3. septembra v Bolgariji.

Vojno stanje med Bolgarijo in Rumunijo.

Stockholm, 30. avg. »Novoe Vremja« navaja, da je že nastopilo vojno stanje med Bolgarijo in Rumunijo. Bolgari so izvedli ob rumunski meji velike priprave in so zadnji čas večkrat pokazali, da jim gre za to, da se zapletejo z Rumunijo v spor z orožjem.

Radko Dimitrijevič poveljnik proti Bolgariji.

Kodanj, 30. avgusta. »Rusischer Armeebote« poroča, da je bil general Radko Dimitrijevič, ki je doslej poveljeval na ruski fronti pri Rigi, poklican v vojno prestolico. Čuje se, da je bivši bolgarski general izbran, da bo v bližnjem času prevzel poveljstvo na južni fronti. Zagotavlja se, da bo Dimitrijevič kot poveljnik vodil vojsko proti Bolgariji.

Rusija bo sama nastopila proti Bolgariji.

Curih, 30. avgusta. »Popolo d'Italia« poroča: Rumunija ne bo napadla Bolgarije, marveč jo bo napadla Rusija.

Prehod Rusov čez Donavo.

Geni, 30. avgusta. Balkanska agentura poroča: V nedeljo zvečer po izvedenem prehodu čez Donavo, so se združili Rusi, ki so jim pridružene tudi srbske čete, z Rumunci. Kralj je zapovedal isti dan splošno mobilizacijo.

Rumunsko-ruski operacijski cilji.

Bern, 30. avgusta. Po sem došlih poročilih bo rumunska armada, katere mobilizacija je že skoro končana, poslana na bolgarsko mejo. Zelo močne ruske dobrošarske armade bo prekoračila Donavo, da vkoraka v Bolgarijo.

Srbske čete za Dobrudžo.

Budimpešta, 30. avgusta. Srbski poslanik v Bukareštu Marinković je odpotoval v Reni, da pozdravi srbske častnike in moštvo in jih vidi, še predno odkorakajo v Dobrudžo.

Sovražnosti med Bolgarijo in Rumunijo so se že pričele.

Dunaj, 30. avgusta. Iz zanesljivega vira se poroča, da so se sovražnosti med Bolgarijo in Rumunijo že pričele.

Grška pred vojno napovedjo.**Venizelos vstaja.**

Basel, 30. avgusta. Iz Pariza javljajo: Vse vesti iz Grške vzbujajo gotov vtis, da bo Rumunija odločilno vplivala na odločitve Grške. Gibanje proti politiki generalnega štaba raste vsak dan. Grška je prišla do kritične točke, kjer puške počijo lahko same od sebe.

Haag, 30. avgusta. »Times« prinaša iz Aten, da so trgovski krogi prepričani, da Venizelos kmalu pride do svojega prejšnjega prevladujočega upliva. Pašič je povedal, da je Venizelos izjavil, da bo Grška kmalu našla pot za uresničenje svojih narodnih želj.

Curih, 30. avgusta. »Züricher Post« poroča, da tudi italijanski politiki z vso gotovostjo računajo, da bo Grška nastopila v bližnjih dneh. Ententa dela z dvojno paro. Nezaslišano je, kako se trudi Venizelos. V armadnem vodstvu je še nekaj Nemcem prijaznih častnikov, katere hoče ententa odstraniti. Če Grška napove vojno, bo zmagala kraljica.

Budimpešta, 30. avgusta. »A Vilag« poroča iz Berlina: V osredju stoji odločitev Grške. Tukajšnji krog računajo, da bo Grška v 10 do 14 dneh napovedala vojno Avstriji.

Berlin, 30. avgusta. »Express-Korrespondenz« poroča iz Ženeve: Pri demonstracijah za Venizelosa je bilo 30.000 ljudi, mnogo vojakov in rezervistov. Venizelos je pozival ljudstvo, naj se pridruži kralju, če ta izjavi, da se ne bo dal več slepti od fate morgane nemških zmag. Tudi po drugih grških mestih je bilo veliko zborovanj, odkjer so brzojavili kralju, da naj napove vojno Bolgariji. V Solunu je bilo demonstrantov kakih 20.000. Popi so blagoslovljali Venizelosovo sliko, katero so nosili na čelu spreveda.

Boji v Macedoniji.**BOLGARSKO URADNO POROČILO.**

Sofija, 29. avgusta. (K. u.) Generalni štab javlja:

Čete desnega krila se utrjujejo, ko so vrgle prej Srbe, ki so se nahajali na planoti Lerine (Florina), v svojih novih postojankah severno in zahodno od Ostrovskega jezera.

Z znatnimi izgubami za sovražnika smo odbili ponovne napade Srbov pri Mogleni; Srbi so bili prisiljeni, da so morali ustaviti svoja podjetja. Naše čete so napredovale in zasedle višine južno od Zborska.

V dolini Vardar na obeh straneh slaboten topniški ogenj in boji med patruljami.

Čete levega krila so se utrdile, potem ko so vrgle vse angleško-francoske sile iz pokrajine pri Seresu, Drami in Kavali, za Strumo in za jezero Tahino; utrde se tudi v svojih novih postojankah vzhodno od Strume in ob egejski obali od zaliva Orfano do izliva Meste.

Sofija, 30. avgusta. (K. u.) Agence tel. Bulgare: Generalni štab poroča danes:

Na macedonski bojni črti se ni položaj bistveno izpremenil.

Naše čete, ki so dosegle določene jim postojanke in jih zasedle, so zaposlene v njih.

Po porazih, ki smo jih zadali sovražniku in z njimi ustavili njegovo ofenzivo, se je omejil sovražnik na celi bojni črti na neučinkovito streljanje s topovi.

Sovražnik si le severno od Ostrovskega jezera in v dolini Matnica prizadeva, da bi se z brezuspešnimi protinapadi zopet polastil izgubljenih postojank in da bi izboljšal nevaren položaj, v katerem se nahaja, a vse njegove napade smo odbili.

Na Tahinskem jezeru smo z ognjem topov potopili 2 sovražna parna čolna.

Neka sovražna skupina je brezuspešno obstreljevala izliv ob reki Mesta.

Sovražna skupina ladij je napadala most pri železniški postaji Buk. Napad ni povzročil škode ne na blagu in ne ljudem.

Francosko poročilo z Balkana.

29. avgusta. Uničili smo sovražno letališče zahodno od Dojrana.

Proti Ljumnici in proti Vestreniku prodiramo dalje.

Odbili smo živahne bolgarske napade na višino 1506 severno zahodno od Ostrovskega jezera.

Bolgarska poročila še vedno govore o uspehih, ki sta jih dosegli baje obe krili na eni strani pri morju, na drugi strani južno od Korice in južnozahodno od Florine. Dejansko drže Bolgari tisti del grškega ozemlja, ki so ga zasedli, ko so pričeli operirati in ki ga nismo branili, a zahodno od Ostrovskega jezera je levo krilo Srbov držalo vse napade sovražnika in mu zadalo težke izgube.

Napad v južni Macedoniji napreduje po načrtu.

Berlin, 30. avgusta. »Vossische Ztg.« javlja: Z enakomernostjo, ki mora presenetiti, napreduje po načrtu obkoljevalni pohod bolgarske armade v vzhodni Grški, ki jo je zaslužila četverozeveza. Veliko znakov kaže, da te zemlje sovražnik ni nameraval več zapustiti. Šele pred nekaterimi dnevi so uiredili v Drami z velikimi stroški neko veletrgovino. Tam niso mogli Francozi niti podreti svojega tabora. Bolgarski topničarji so lahko izvrstno merili.

Boji pri Florini.

Haag, 29. avgusta. Angleški poročevalec Brice objavlja podrobnosti o dogodkih pri Florini. Neredne srbske čete so se morale takoj umikati, ko so se približali Bolgari, ki so nato zasedli Florino, dasi so Srbi, ki so stali v Banici, še dalje obstreljevali florinski kolodvor. Ko je napadla glavna bolgarska sila tudi Banico, so se morali Srbi zopet umakniti.

Angleži obstreljevali Kavalo.

Lužano, 30. avgusta. »Corriere della sera« javlja iz Soluna, da so došle tja 26. t. m. nove italijanske čete. »Secolo« poroča dalje 26. t. m., da so izročile grške čete v Kavali izvzemši ene vse utrdbe Bolgarom. Angleži so zato s svojih ladij obstreljevali utrdbe.

Esad došel v Solun.

Solun, 30. avgusta. (K. u.) »Agence Havas«: Esad je prišel z vsemi svojimi četami v Solun.

V Solunu le štirje italijanski polki.

Basel, 29. avgusta. V Solunu se nahajajo le štirje italijanski polki, med njimi en bersaglierski polk. Častniki so zelo mladi; oboroženi so Italijani z izvrstno gorsko artilerijo. Ko so došli Italijani, ni bilo nikjer videti grških vojakov.

Curih, 30. avgusta. V Solun so došli novi italijanski oddelki.

Italija zasede Porto Palermo in Chymara.

Lužano, 30. avgusta. (K. u.) »Secolo« poroča iz Aten: Italijanski poslanik je vročil grškemu ministrskemu predsedniku noto, ki utemeljuje potrebo, da Italija zasede začasno Porto Palermo in Chymara.

Angleži obstreljevali maloazijsko obal.

Lužano, 30. avgusta. (K. u.) 60 angleških ladij je baje te dni obstreljevalo maloazijsko obal od Makri nasproti Roda do Jaffe, postajo Marmaro in tvornico streliva v Mersini.

Vojska z Italijo.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 30. avgusta. Uradno:

Nič važnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Lahi odstranili spominsko ploščo z ozirom na obisk cesarja Viljema.

Lužano, 30. avgusta. Na Kapitolu v Rimu se nahajajo spominske plošče z ozirom na obisk cesarja Viljema so včeraj odstranili. »Corriere della sera« poroča, da italijanska vlada z ozirom na željo sv. stolice izključno verskim namenom slu-

Bolgarska ofenziva.

žeča posestva v Italiji, ne bo za zdaj zaplenila.

Zaplemba nemških ladij v Italiji.

Lugano, 30. avgusta. »Agenzia nazionale« poroča: Mornariški minister name-rava izpremeniti ukrepe glede na v italijanskih pristaniščih zaplenjene ladje tako, da bodo postale italijanska lastnina.

Palazzo di Venezia.

Protest naše vlade.

Dunaj, 30. avgusta. (Kor. ur.) Proti konfiskaciji našega poslaniškega poslopja Palazzo di Venezia v Rimu je naš zunanji urad protestiral potom španskega poslanstva pri Kviralu. V mirovni pogodbi z dne 3. oktobra 1866 je Italija izrecno priznala, da je ta palača last Avstrije. Isto stoji v konvenciji s Francijo z dne 24. avgusta. Ta odlok italijanske vlade pa nasprotuje tudi italijanskim zakonom, ki priznavajo poslanikom pri Sv. stolici iste pravice kakor jih imajo podaniki pri Kviralu. Z izgonom avstrijskega poslanika pri Sv. stolici iz palače, kjer je imelo svoj sedež, krši ravnotako papeževe kakor avstrijske pravice. Avstrija te razlastitve ne prizna in si pridržuje primerne odredbe.

Tudi sv. oče bo protestiral.

Dunaj, 30. avgusta. »Reichspost« poroča iz zanesljivega vira, da bo tudi papež protestiral proti konfiskaciji Palazzo di Venezia. Morda se to zgodi v november-skem konzistoriju v nagovoru na kardinale.

Zadnji dnevi usmiljenih bratov v Gorici.

Kakor že znano, je bila obča bolnišnica usmiljenih bratov v Gorici dne 30. novembra 1915 po nasvetu in s pomočjo deželnega glavarja goriskega msgr. Faidut-tija, vladnega komisarja grofa Dandini-ja in provinciala usmiljenih bratov vsled bombardiranja mesta (18. novembra) izpraznjena. Bolnike so spravili deloma v begunski tabor v Lipnico, deloma v mestno bolnišnico v Trstu, in sicer pod nadzorstvom dveh usmiljenih bratov; bolniški transport v Trst sta spremljala brata Fr. Angel Antony in fr. Mavrelj Kruszlity, onega v Lipnico pa usmiljena brata fr. Deodat Blahna in fr. Emil Beranič. Oba prvimenovana brata sta ostala kot strežnika pri bolnikih v Trstu, kjer sta še sedaj; ostala dva brata sta se uporabila v bolnišnici usmiljenih bratov v Lincu za strežbo bolnim in ranjenim vojakom.

V Gorici sami je bilo ostalo še 6 usmiljenih bratov, in sicer: prior p. Longin Horak, subprior pater Vid Krikava, absolvirani mediciner r. f. Nikodem Lukas, r. f. Rajmund Bernatzik, r. f. Fortunat Hrzić in r. f. Arnold Erlacher. R. f. Nikodem se je epodal začetkom decembra na prvo sekcijo nekega c. in kr. divizijskega sanitetnega zavoda, kjer je ostal do izpraznitve zavoda. R. f. Fortunat je bil v gospodarstvu samostana v Stari Gori pri Gorici in je ondi ostal.

V bolnišnici so ostali potemtakem samo štirje bratje. Imeli so nalogo, sprejemati revne, pomoči potrebne civilne bolnike največ do 15 oseb — ter nuditi po sovražnih šrapnelih ali granatnih drobcih na cesti ranjenim osebam prvo pomoč. Kakor hitro se je nabralo 15 bolnikov, so se periodično odpošiljali v zaledje. O priliki posebno hudih obstreljevanj mesta, je prišlo velikokrat po več družin z otroci vred v bolnišnico, da so iskale tu le zenevskim znakom varnosti; vendar pa le te niso vselej našle, saj sovražne granate od začetka vojne niso prizanašale bolnišnici. 3. avgusta so začeli Italijani bombardirati mesto, toda s presledki treh do štirih ur. Na taka obstreljevanja so bili ljudje že navajeni.

O zadnjih dneh obstreljevanja poroča eden izmed bratov, ki so bili vstrajali v Gorici: V soboto, 5. avgusta, proti 4. uri popoldne, se je začelo sistematično bombardiranje z velikimi, malimi in zažigalnimi granatami in šrapneli. Ko smo našim bolnikom razdelili večerjo, smo se tudi mi podali k skromni večerji. Fr. Arnold in jaz sva morala po preje nego navadno zapustiti jedilnico ker naju je potreboval težko bolan pacient. Poteklo je morda komaj četrto do pet minut, odkar sva bila odšla, ko se nenadoma zasliši strašna detonacija, takoj nato druga, in nesreča je bila gotova. Tekel sem iz bolniške sobe, a od samega dima in prahu nisem mogel ničesar videti; slišal sem le ječanje našega p. priorja. Našel sem ga ležečega na tleh, krvavečega, s raztrgano, gorečo obleko. Pogasili smo, kakor smo mogli, ogenj na njegovem telesu in ga odnesli iz razvalin na zrak. Vojaki so ga nemudoma na nosilnici odnesli v c. in kr. divizijski sanitetni zavod. Subpriorja smo le s težavo izvlekli izpod razvalin; revež je bil takoj mrtev. Obleka je bila do ozkega roba na vratu popolnoma zgorela na njem.

Nato sva s fr. Arnoldom znesla bolnike v klet. Ondukaj smo hoteli počakati na konec obstreljevanja; a imeli smo se motiti! V nedeljo je prišel r. f. Nikodem iz divizijskega sanitetnega zavoda in nam prinesel sporočilo, da bodo odpravili p. priorja v zaledje in da želi še z menoj govoriti. Takoj sem se podal k njemu, prejel

še različne naloge in ob 2. uri popoldne sva se poslovila, slovo, katero ne bom nikdar pozabil. Potem sem šel domov; za pol, katero bi se v miru lagodno napravilo v 15 minutah, sem rabil nad eno uro, da sem se varoval pred okoli letečimi kosci izstrelkov. Obstreljevanje traja z nezmanjšano ljutostjo dalje. Ob 6. zveč. pride fr. Nikodem v najljutejšem posipalnem ognju še enkrat domov s poročilom, da bodo divizijski sanitetni zavod prestavili dalje v ozadje. Ostal je potem z nami v bolnišnici, to se pravi v kleti. V nedeljo in ponedeljek je odšlo mnogo ljudi iz mesta. Mesto gori na več krajih.

V ponedeljek zvečer so nam veleli, da bi bilo boljše spraviti bolnike na varno; v to svrhu so nam dali na razpolago voz; a vzeti je mogel s seboj le tri bolnike. To se je zgodilo ob 11. uri ponoči. Nato smo naložili naš mali voz za vodo, spravili nanj ostale bolnike in fr. Nikodem in fr. Arnold kakor tudi celokupno domače osebje so odšli v Staro Gorico. Voz sta vlekla brata. Jaz sem ostal z mrtvim subpriorjem čisto sam v hiši. Ni namreč bilo mogoče ga pokopati. V torek, 8. t. m. se ga je končno posrečilo odpeljati ga k večnemu počitku, to pa samo zato, ko je bil sovražni ogenj v tem času osredotočen na neki drug del mesta.

Po 3. uri je prišel skozi zaporni ogenj fr. Fortunat k meni, da bi me odvedel, ker je grozil položaj postati čimdalje bolj kritičen. Podal sem se na magistrat po svet in dobil žalostno naročilo, naj takoj zapustim mesto, ker je bilo pred pol ure dospelo povelje za izpraznenje mesta. Ob 5. uri sem s fr. Fortunatom zapustil zavod, ko sem ga bil priporočil božjemu varstvu in šel v Staro Goro. Tam smo vpregli obe naši kravi pred dva vozova, naložili nanju vse bolnike in blaznike (kateri sami niso mogli hoditi) in se odpeljali naprej. Čez 12 ur smo prišli v ... Stara Gora je kake tri kilometre oddaljena od našega zavoda. Fr. Nikodem, fr. Arnold in jaz, kakor tudi celokupno hišno in gospodarsko osebje smo spremljali oba voza. Avtomobili in trenske kolone so se pomikale sem in tja, tako da je bila cesta zavita v oblake prahu. Fr. Fortunat je ostal še v Stari Gori, da bi morda še kaj rešil. Kje je sedaj, ni znano. Bog daj, da bi se mu bilo posrečilo rešiti se. Fr. Nikodem je med potoma zadel na divizijski sanitetni zavod in se mu pridružil. V ... se je primarij najradovoljnejše zavzel za naš zavod in tako smo spravili naše bolnike v neki hlev in jih položili na slamo, kjer so po naporih potovanja kmalu zaspali. Medtem sem hodil jaz s primarijem dr. Brecljem od urada do urada in posrečilo se nama je, dobiti voz za pre-peljavo bolnikov in blaznikov v Trst. Naše osebje so odpravili v begunski tabor v Kočevje. Nekaj živih smo vzeli iz Stare Gore in kosilo za vse smo pripravili pri dr. Breclju. Ob 2. popoldne smo se z vojaškim vlakom odpeljali proti Trstu. V ... kakih 100 metrov proč od našega voza so vrgli italijanski letalci kakih pet bomb, od katerih so tri z močnim treskom eksplodirale, ne da bi bile napravile kako škodo. V ... so zopet padale bombe, po moji cennitvi nad 40, nekatere v neposredni bližini kolodvora. Hvala Bogu, tudi to pot nam je bilo prizanešeno.

Proti 6. uri popoldne smo dospeli v ... Tu je baronesa Bianchi bolnike in blaznike okrepčala s prepečencem, čokolado in sadnim sokom. Bog ji plačaj! Na tej postaji smo ostali do polnoči in prišli proti 6. uri zjutraj na Občino, kjer smo morali zopet sedem ur čakati, da smo potem končno proti 3. uri popoldne dospeli v Trst. Tam nas je čakal naš sobrat fr. Angel. Streho smo dobili v Austro-Americani. Ker pa ta hiša ni urejena za blaznike in le-ti niso mogli ondi ostati, sem sklenil napraviti z njim še en križevci pot in jih spraviti na Dunaj, kar se mi je tudi posrečilo. Spremljal me je policijski agent, in tako nam je ostalo prihranjeno ponovno pregledovanje potnih listov, ki je sicer potrebno.

14. avgusta proti 10. uri zvečer smo srečno dospeli na Dunaj, kjer nas je pristo-voljna rešilna družba najljubeznivejše sprejela. Umobolne so takoj prepeljali v Steinhof. Naš p. prior se nahaja tačas v deželni bolnišnici v Ljubljani. Njegovo stanje je še zelo nevarno, vendar ne brezupno. Na tem mestu izrekamo usmiljeni bratje iz celega hvaležnega srca najiskrenejši: Bog plačaj! vsem tistim gospodom, ki so nam v teh preusodnih dneh nudili svojo blagohotno pomoč, predvsem tržaskemu namestniku baronu pl. Fries-Skene, dvornemu svetniku baronu Glanzu, dvornemu svetniku pl. Celebrini, dalje gospodom na policijskem ravnateljstvu v Trstu: polic. svetniku Zeniju in Podberniku in dr. pl. Sterliniju. Enako prisrčno se zahvaljujemo ravnateljstvu tržaske mestne bolnišnice za gostoljubni sprejem.

Še nekaj iz Gorice.

Ko je začela v soboto 6. t. m. proti večeru italijanska ofenziva, so bili ljudje kot kameniti, mirni in nihče ni mislil, da bo

prišlo hujše. Vsak si je predstavljal in mislil, ko smo jih že toliko prestali, bomo tudi to. Največ šrapnelov in granat je padlo v soboto večer v ulico Sv. Ivana, ponoči od sobote na nedeljo pa kar zaporedoma po celem mestu. In tako se je nadaljevalo tudi v nedeljo celi dan. Pogled na Podgoro in Podsabotin je bil pa kar grozen; v enomer se je slišalo strele granat in šrapnelov, tako da si je človek mislil, da v peklu ne more biti hujše. Celi hrib je bil v dimu, nič več ni bilo razločiti vasi kot Sv. Florijan in drugih, ki so se drugače prav lepo videle. Po ulicah hoditi ni bilo varno. Ko so v soboto granate pokvarile mestni vodovod, je voda poplavila ulice. Na več krajih je začelo goreti. Od ponedeljka na torek je bilo ravno tako hudo in slišalo se je uboge ljudi, kako so ponoči iz mesta tekli, da bi si rešili življenje. Pri stolni cerkvi zadaj je ležal na tleh ubiti konj. V bližnji hiši je bila mrtva cela družina, štiri osebe. Granate padajo, hrušč in opeka ležijo po vseh ulicah. Videti je ljudi, ki jočejo in zbirajo obleko za silo, da utečejo iz mesta. Pot je samo ena prosta, in sicer proti Ajševici, ker proti Sv. Petru ni mogoče iti radi vedno padajočih granat. V magistratni ulici št. 1 v hiši grofa Dandini-ja je ubila granata ženo in 14 let starega sina krojaškega mojstra Zampeta. Okoli poldne je prišlo več granat v Raštelj in razbilo več trgovinam okna in vrata kakor Culoti na vogalu blizu Travnika, trgovina drobnarije, Kumarju, trgovina manufakture, Kulot, trgovina čevljev in drugim. Blago je ležalo po ulicah in vhod v trgovino je bil prost in tako si je marsikdo preskrbel različne potrebščine brezplačno: čevlje, jopiče, srajce itd., saj policije ni bilo več v mestu. Nekaj gostilen je bilo odprtih še celo do 3. ure popoldne. Videti je bilo po ulicah zbegane ljudi, ko so odhajali iz mesta, bilo pa je tudi dosti takih, ki so si dajali korajžo ter so hoteli celo ostati v Gorici, posebno goriški Italijani. Municipij je ostal skoro celi dan, le grof Dandini in kakih 8 uslužbencev je odšlo proti Šempasu. Vsi inženirji in vse osebe od vodovoda in požarne straže so tam ostali.

Ko je bila v torek ura 4, ni padel noben strel več v mesto, ker so že začele italijanske patrle v mesto siliti in pozneje v noč se je začel boj po mestu med našimi in italijanskimi patrolami.

Zena Rozman je peljala v torek zvečer na vozičku nekaj obleke do Ajševice s svojo hčerko. V sredo jutro je hotela iti v mesto še po svojih pet malih otrok. Prišla je do žice in naprej ni več smela, tako da je reva ostala sedaj tukaj in njeni otroci v Gorici pod Italijanom.

Slovenski peki so vsi pravočasno iz Gorice utekli v ponedeljek in torek. Ravno tako slovenski mesarji Frandolič in Slamič. V Stolni ulici je ostala samo ena stara bolna žena v hiši št. 3. Največ ljudi je ostalo v Gosposki ulici in tam okoli ter Podturnom.

Neki krčmar v Stolni ulici je v soboto dacriral 700 litrov vina; krčmar je utekel in tako bodo Italijani brezplačno pili dacrirano vino. Čuje se, da so hotelirja od »Dveh kron«, Baumgartnerja, Italijani ustrelili, kakor tudi Kumarja, trgovca s krompirjem, doma iz Vrtojbe.

V St. Andrežu je ostalo okoli 80 oseb na svojih domovih, v Šempetru 10, v Solkanu 8, v Mirnu 6 oseb.

V stolno cerkev so prišle tri velike 28cm granate, ena na zvonik, ki je posula gornji del zvonov. Kapucinska cerkev je tudi dosti trpela, dalje Magistratna ulica, Raštelj, Rabata, ulica Dogana, Gosposka ulica, ulica Veturini in Koren, Korzo, Gledališka ulica, Šempeterska cesta itd.

Dosti iz mesta in okolice bežečih ljudi je na poti v Šempasu, Čerčičah, Batujah in na cesti v Sv. Križ umrlo. Bil je strašen prah po cesti, spati so morali pod milim nebom, dobiti ni bilo moč nič niti za denar. Prešiče se je dobilo za vsako ceno, ko jih niso mogli ljudje s seboj peljati. V Stari gori so doma pustili prešiče in kokoši, ker niso imeli časa jih s seboj odpeljati; edino krave in vole so spravili proč. To je bilo v torek, ko je Lah tako močno granate pošiljal na Staro goro. V sredo je nekaj ponehalo in so prišli rešiti na dom, kar so mogli. Doma jim ni bilo mogoče ostati. V Šempasu so še vsi domači ljudje in v Prvačini jih je tudi še dosti. Samo begunci so morali iz tistih krajev iti naprej. Kakor vse kaže, upajmo, da bo Gorica zopet v kratkem naša — avstrijska.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 30. avgusta. Veliki glavni stan: Ob Somme se med na obeh straneh trajnim znatnim nastopom topništva ponedeljni sovražna podjetja v našem učinkujočem zapiralnem ognju niso razvila.

Zvečer in ponoči so sledili močni napadi na črto Oville-Pozieres in med Guillemont in gozdom Maurepas do Somme, kjer smo za naskok pripravljenega sovražnika držali v njegovih jarkih tudi ponoči. Naše postojanke smo popolnoma držali.

Severno od Oville-Pozieres so naše hlače čete v težkem pobliznem boju zopet vrgle angleške oddelke, ki so bili vdrlji na posameznih točkah.

Na desnem bregu Moze so se zrušili ponovni, z ljutim ognjem pripravljeni francoski napadi pri Fleury in proti našim postojankam med vasio in gozdom Chapitre.

Južnovzhodno od Fleury smo odbili sovražnika s protinapadom.

Severno od potoka Ancre in zahodno od Mühlhausna smo premagali v zračnem boju po eno sovražno letalo.

Dve letali je sestrelil naš obrambni ogenj severno od Somme, neko drugo se je mogalo izkrcati pri Soyecourt v naših črtah.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

29. avgusta ob 11. ponoči. Podnevi nobenega važnega dogodka. Slabo vreme je zaviralo operacije na večjem delu bojne črte.

Boji na zahodu.

Rotterdam, 30. avgusta. Londonski časopisi javljajo o trdovratnih nemških protinapadih pri Thiepval in pri selu Mouquet. Napadi so se zadnje dni vedno bolj ponavljali z veliko silo po večurnem prejšnjem bobnečem ognju.

Izpremembe v nemškem vojnem vodstvu.

Berlin, 30. avgusta. Wolff javlja: Najvišji kabinetni ukazi, s katerimi je ukazal cesar Viljem izpremembo v generalnem štabu, sloveta:

Generalu pehote pl. Falkenhaynu, načelniku generalnega štaba na bojišču.

Veliki glavni stan, 29. avgusta 1916.

Ljubi moj general pl. Falkenhayn!

Ker nočem nasprotovati Vaši želji, da Vas odslovim z Vašega dosedanjega mesta, se Vam najprisrčneje zahvaljujem na požrtvovalnosti in na zvestobi v zdaj že dveletni dobi na odgovornosti polnem mestu, kjer ste delovali z vsemi svojimi močmi in z vso svojo osebnostjo. Ne bo se pozabilo, kar ste posebno izvedli krepkega dalekoglednega dela v neutrudljivi delavnosti za armado in za domovino.

Zasluge, ki ste si jih pridobili v vojski na čelu generalnega štaba, bo znala popolnoma ceniti šele poznejša doba. Meni osebno ste bili zvesti in nesebični svetovalec. Hvaležno Vas zato spremljajo Moje najboljše želje za bodočnost; podeljujem Vam križ in zvezdo komturov kraljevskega hišnega reda Hohenzollerjev.

Vlekli boste Vašo dosedanje plačo, iz proračunske glavnice za častnike na posebnih mestih, dokler ne bom odločil o Vašem službovanju na drugem mestu.

Podpisal Viljem R.

Generalu vojnemu maršalu pl. Beneckendorfu in pl. Hindenburgu!

Imenujem Vas za načelnika generalnega štaba armade na bojišču in sem prepričan, da tega ne morem izročiti v boljše roke. Pričakujem z zaupanjem, da boste na tem mestu Moji armadi in domovini na tem mestu najboljše služili. Iznova porabim to priilo, da se zmagovitemu varuhu naše vzhodne bojne črte toplo zahvaljujem za vse, kar je v dveh letih vojske storil za domovino.

Veliki glavni stan, 29. avgusta 1916.

Podpisal Viljem R.

Četverozveza izgubila 10.000.000 mož.

Kodanj, 30. avgusta. Družba za proučavanje socialnih posledic vojske je izdala svoje drugo poročilo, ki proračunava izgube ljudi v sedanjih vojski. Skupne izgube četverozveze znašajo 10.000.000 mož.

Anglija je izgubila 188.864 mrtvih, 512.465 ranjenecv, 107.534 pogrešancev pri armadi na kopnem; mornarica je izgubila 18.777 mož.

Francija ima 870.000 mrtvih, 2.080.000 ranjenecv, 624.000 invalidov in 400.000 ujetnikov.

Rusija je izgubila do februarja 1916 7.071.000 mož (med njimi 108.700 častnikov), 2.000.000 ujetnikov.

Srbija je izgubila nad 400.000 mož, polovica jih je ujetih.

Belgija je izgubila 200.000 mož, med njimi 40.000 ujetnikov.

Italija ima 105.000 mrtvih, 245.000 ranjenecv, 55.000 ujetnikov; izgubila je toraj 405.000 mož.

Do oktobra 1916 so proračunali izgube na denarju z 290 tisoč milijoni frankov; svetovna trgovina Francije in Rusije je padla za 17, oziroma 50%, severno ameriška zunanja trgovina se je pa dvignila od 55 na 62%.

Razne novice.

Ponesrečena ameriška bojna ladja.

San Domingo, 29. avgusta. (Kor. ur.) »Agence Havas«: Ameriško bojno ladjo »Memphis« je vrgel vihar na obrežje; z vso

silo delajo na to, da bi rešili 1060 mož močno posadko.

Postava proti stavki železničarjev v Združenih državah.

Newyork, 29. avgusta. (K. ur.) Predsednik Wilson je v kongresu predlagal posebno postavo, da bi se izognili stavke železničarjev.

Novo angleško nasilstvo.

Kodanj, 30. avgusta. (Kor. ur.) Dansko glavno pošto ravnateljstvo poroča, da so zaplenile angleške oblasti vso pošto parnika »United States«, ki je vozil iz Kodanja v New York.

Nova perzijska vlada.

Petrograd, 30. avgusta. (Kor. ur.) Petrogradska brzojavna agentura: Iz Teherana se poroča, da se je sestavilo novo ministrstvo, kateremu predseduje in vodi tudi zunanje posle Vossough-ed-Daulleh. Vsi ostali člani vlade pripadajo krogu, ki so zmerno prijazni Rusiji in Angliji.

Danska nevtralna.

Dunaj, 30. avgusta. Danski poslanik pl. Lerche je prišel danes popoldne v zunanje ministrstvo, kjer je izjavil, da ostane Danska v vojski med Avstrijo in Rumunijo nevtralna.

Dnevne novice.

+ Odlikovanja. Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik 27. pp. Leopold Steinmetz. — Viteški križec Franc Josipovega reda z vojno dekoracijo je dobil črnovoj. nadzdravnik dr. Emanuel Raab, pri rez. bolnišnici št. 4 v Ljubljani. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročnik 7. polj. top. p. Pavel Mergenthaler, nadporočnik želez. p. Rudolf Kotnik, stotnik 87. pp. Alfred Fajenc in nadporočnik 27. pp. Josip Černe. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil nadporočnik Marij Osana, stavbni adjunkt pri rez. telef. stavbnem oddelku št. 17. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: štabni narednik pion. stot. št. 3/15 Josip Kolarič, narednik 87. pp. Ivan Musy, tit. narednik Franc Zelenik, pri voj. transportnem vodstvu štev. 9, stražmojster 7. dež. orož. pov. Alojzij Križnič, črnovoj. pionir 11. želez. stot. Josip Jenko, nadlovce 20. lov. baona Kvirin Gabrovic, rač. podčastnik Delfin Wagner in rač. podčastnik 8. zdravstvenega oddelka Karel Kavčič. — Zlato hrabrostno svetinjo sta dobila poročnik Podivinsky Rudolf in kadet Goršič Ivan, oba pri 87. pp.

+ Odlikovanja pri 5. dragonskem polku. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil tit. stražmojster Telsnig Maks. — Vdružit so dobili srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste: desetenik Mayer Josip, tit. patr. vodja Colarič Ivan, dragonci Tili Ivan, Drole Rihard in Škraba Ivan. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: deseteniki Mandl Ivan, Turba Franc in Serk Henrik, dragonci Kofler Ivan, Nagelj Anton, Podgoršek Valentin, Feiler Martin, Hribnik Leopold, Stimulak Štefan, Muhič Ivan, Cizej Ivan, Leitner Karel, Gruber Anton, Belšak Josip, Skrleb Josip, Čuček Franc, Peinsipp Josip in Radolič Franc.

Podeljena je župnija Sv. Križ pri Kostanjevici č. g. Andreju Zupanc, kaplanu in vikarju pri ljubljanski stolnici, ki je bil na to župnijo umeščen dne 30. t. m.

+ Novi davki. Uradno se razglša, da bodo povišanju davka na pivo v bližnjih dneh sledile nove odredbe glede pribitkov k direktnim davkom, zvišanja kolonovnih pristojbin in davka na totalizatorje.

+ Delegacije. Grof Apponyi je izjavil, da opozicija ravno vsled vojne z Rumunijo še bolj odločno zahteva sklicanje delegacij.

— Junaško delo Slovenca. »Male Novine« poročajo: S severnega bojišča se nam poroča, da se je Slovenec Gustav Unschuld, praporščak 78. pp., a v civilu inženir, izkazal na severnem bojišču s posebno junaškim činom, za katerega je odlikovan z bronasto in srebrno hrabrostno svetinjo. V najhujšem sovražnem ognju je pogal v zrak tri mostove na Stripi, ter je tako zaustavil prodiranje sovražnika za cel dan. Mlademu junaku se je posrečilo, da se je vrnil nepoškodovan k svojemu oddelku.

— Utonil v Vipavci. Dne 23. t. m. je utonil v Vipavci pri Prvačini topničar Franc Ziberna. Ponesrečil je pri kopanju konj. Pokopan je na vojaškem pokopališču v Prvačini. Bil je pošten in priden mladenič. N. v. m. p.

— V ruskem ujetništvu se nahajajo: Podd. Praprotnik Jožef; des. vodopivec Jožef; infant.: Curl Janez, Dakskobler Iv., Hvalič Franc, Lebar Janez, Mlakar Ivan, Narobe Ivan, Peršolja Anton, Peršolja Jožef, Podrekar Franc, Potrpin Franc, Prestor Janez, Rakar Anton, Rakun Jožef, Rozman Franc, Sinkot Jakob, enol. prost. Svetek Miroslav, Razložnik Franc. Vi od 27. dom. pp., 9. stot.

— Umrli je v Zagrebu bivši dolgoletni sanitetni šef zagrebskega 13. armadne-

ga zbora in dolgoletni poveljnik garnizijske bolnice v Zagrebu dr. Edvard Lang, star 53 let.

— Nova maksimalna cena za mleko v Zagrebu. V Zagrebu je izdal magistrat razglas, s katerim se določa najvišja cena za mleko in sicer za 1 l mleka 60 vinar.

— Piva zopet manj. Ker je ogrska vlada zaplenila ves ječmen na Ogrskem in naše pivovarne ne dobe niti že obljubljene količine, so pivovarne v alpskih deželah sklenile, da bodo od 1. septembra t. l. dalje dobavile odjemalcem samo 30% mirovne potrebščine (dodaj 60%) piva.

— Tri dijake rešil smrti. Iz Krškega se nam poroča: Minuli teden so se kopali v Savi pod Zadovinkom trije dijaki, sedmošolec V. iz Ljubljane in dva brata S. iz Leskovca. Eden je zašel v močan vrtinec ter s začel hitro potapljati. Tovarisha sta mu hitela na pomoč, pa tudi ta dva je zagrebel vrtinec. Slučajno je bil navzoč ob Savi linijski poročnik g. Vladimir Pfeifer, ki se mudi pri svojih starših v Leskovcu na dopustu. Ko zapazi strašen položaj, vrže raz sebe zgornjo suknjo ter skoči oblečen v Savo na pomoč potapljajočim. Z veliko težavo in lastno smrtno nevarnostjo se mu je posrečilo vse tri dijake izvleči iz vrtinca ter jih tako rešiti gotove smrti. Sedmošolec je bil že popolnoma nezavesten, oba druga pa tudi že precej omotena. — Vrlemu linijskemu poročniku, rešitelju treh mladih življenj, čast in občudovanje!

— Velika sodna razprava se je pričela 26. t. m. v Zadru pred pomnoženim senatom proti 150 obtožencem iz občin Benkovec in Kistanj v Dalmaciji zaradi zločina goljufije na škodo države glede vojnih potpor.

— Olje se prodaja v Albaniji po 2 K liter. Srečni Albanci!

Ljubljanske novice.

lj Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov bo imelo v nedeljo 3. septembra vojno pobožnost v božejpotni Marijini cerkvi na Dobrovi. Ob 8. uri bode sv. maša za vse člane društva, ki so na bojnem polju ali sploh poklicani k vojakom. Vsi društveniki, ki jim je mogoče, naj se udeležijo pobožnosti.

lj Dijaka ponesrečila z dinamično patrono. Josip Marn, 16 let stari dijak s Tržaške ceste št. 19 je našel v Gorenji Vasi na Gorenjskem, kjer je bival na počitnicah, dinamično patrono ter jo prinesel domov. Predčerašnjim popoldne pa je dregal vanjo s šivanko, da bi pogledal, kakšna je od znotraj. Naenkrat pa mu je patrona v roki eksplodirala ter mu poškodovala na levi roki vse prste, na desni pa prva dva. Lahko ranih je kosček patrono tudi poleg stoječega Dušana Beg, 15 let starega dijaka iz Rožne doline, sina potovalnega učitelja, v desno roko. Oba poškodovanca sta odšla v tuk. dež. bolnico.

lj Umrli so v Ljubljani: Ivan Krebelj, svetilničar južne železnice, 45 let. — Engelbert Stermole, rejenc, 13 dni. — Alojzij Pukelstein, izvošček, 29 let. — Vinko Škrabel, sprevodnikov sin, 2 meseca. — Lucija Zgank, zasebnica, 85 let. — Konrad Hrela, zidar-hiralec, 41 let. — Matevž Kossec, mestni ubožec, 76 let. — Franciška Rožanec, tobačne tovarne delavka v pok., 67 let.

lj Umrli je dne 29. t. m. v deželni bolnišnici po kratkem, mučnem bolehanju Viktor Turšič, 13 let stari dijak III. razreda na I. diž. gimnaz. in sin zasebnega uradnika Alojzija, sedaj vojaka, stanujoč v Prisojni ulici št. 7. N. v. m. p.

lj K utesnitvi uporabe mesa in masti. Oblast je dognala, da nekateri gostilničarji in tudi zasebne stranke, zadostno ne upoštevajo ministrske navedbe brezmesnih dni. Vsi zadevni obrtniki in stranke sploh se opozarjajo, da je kuhanje in uživanje mesa dovoljeno le v nedeljo, ponedeljek, sredo, četrtek in soboto, ob torkih in petkih pa vsakomur prepovedano. Varnostni organi imajo nalog, da pri obrtnikih in zasebnih strankah izpolnjevanje te navedbe strogo nadzorujejo in vsak prestopnik opozarjajo. Prestopniki se bodo kaznovali z globo 30 do 50 K, v ponovnem slučaju se bode kaznen podvojila, obrtnikom prestopnikom se pa lahko odvzame tudi obrtna pravica.

lj Iz laškega ujetništva se je oglasil Ivan Bukovnik, prejšnji uravnik »Ilustriiranega Glasnika« v Katoliški tiskarni. Piše, da mu manjka čtiva. Njegov naslov je: 3. Reparto Prigionieri di guerra, Fonte d'Amore (Subananova) Italia.

lj Patriotična darila volnenine, kavčuka in raznih vojnih kovin se še vedno sprejemajo. Kdor ima kaj pripravljenega, naj odda darilo pri magistratni nabiraličnici, srednja hiša, levo sprednje pritličje. Ravno tam se sprejemajo tudi še mesingasti kuhinjski možnarji, bodisi kot čisto darilo, bodisi proti izmenjavi z železnimi ali pa katenitimi oziroma porcelanastimi možnarji, ki jih je še dobiti.

lj Oddaja kovinaste posode. Obrtniki, kateri so imeli podaljšan rok za oddajo kovinaste posode, se še enkrat opozarjajo, da imajo isto oddati jutri, dne 1.

in pojutrišnjem, dne 2. septembra, od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne na mestnem magistratu, srednja hiša, pritlično, dvorišče na levo. Tedaj naj prinesejo posodo tudi one zasebne stranke, ki je dosedaj iz kakršnegakoli si bodi vzroka niso še oddale. Pri komur se bode taka posoda pozneje našla, bode strogo kaznovan.

Primorske novice.

Županstva evakuiranih občin na Goriškem se pozivljajo, da nemudoma sporoče deželnemu odboru goriškemu, kje so se nastanila.

Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani si smatra v prijetno dolžnost, Njega Prezvišenosti, presvitemu knezoškofu ljubljanskemu dr. Antonu Bonaventuri Jegliču se za velikodušni dar sto kron najtopleje zahvaliti.

Primorski slovenski dijaki in dijakinje, ki nameravajo v prihodnjem šolskem letu posečati bodisi v Trstu v gimnazijske ali učiteljske zaposlovalne tečaje, bodisi v Ljubljani I. ali II. državno gimnazijo ali pa učiteljske zaposlovalne tečaje, se vabijo — radi izvida in pregleda šolskega poseta in potrebščin, ki so z le-tem v zvezi — naj pošljejo brez odlašanja, najbolje kar na dopisnici, točni svoj naslov (svoje sedanje in morebitno bodoče bivališče zajedno z naznanilom zavoda in razreda ali letnika, v katerega žele vstopiti) »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani« (V. Bežek, Dunajska cesta, 38 II. nad.).

Namestnik baron pl. Fries-Skene in nadvojvoda Evgen predsedniku furlanske katoliške ljudske stranke. Na znane izjave, sprejete na juliskem zborovanju furlanske katoliške ljudske stranke, je prejel strankin predsednik dr. Bugatto od namestnika barona pl. Fries-Skeneta naslednji odgovor: »Z velikim zanimanjem sem sprejel na znanje Vaše izjave in Vas morem zagotoviti, da tudi jaz s svoje strani s hvaležnostjo priznam delavnost, katero razvijajo v teh težkih časih msgr. Faidutti in njegovi sodrujci v blagor goriško-gradiščanskega prebivalstva. Kakor Vi, upam tudi jaz, da se po zmagoslavju končani vojni odpre za Goriško in Gradiščansko doba procvita, v kateri bodo našli vsi prebivalci te blagoslovljene pokrajine, oblagodarjene z mirom duhov, temelječem na medsebojnem priznanju, obilo prilike za složno, koristno delo. — Za nadvojvodo Evgena pa je došel naslednji odgovor: Njegova cesarska in kraljeva Visokost prečastiti in presvetli gospod generalni polkovnik nadvojvoda Evgen mi je blagovolil z odlokom z dne 6. avgusta t. l., št. 39.509, naročiti, da z ozirom na manifestacijo, predloženo Njegovi cesarski in kraljevi Visokosti v imenu furlanske ljudske stranke z dne 19. julija 1916, sporočim Vašemu prebлагorodju, da je blagovolil Njegova ces. in kralj. Visokost drage volje sprejeti na znanje vest o izpovedi pripadnosti k Avstriji, ki jo vsebuje ta manifestacija, kakor tudi v isti dano zagotovilo, da je treba avstrijski značaj dežele Goriške in Gradiščanske vsikdar varovati in zapostaviti temu vsak narodnostrankarski ali politični ozir. Sprejmite... itd.

Imenovanje: Preč. g. Jožef Likar dosedaj kaplan v Solkanu, je imenovan za kaplana v Kamnjah na Vipavskem.

Odstop rumunskega konzula v Trstu. Ivan Ant. di Demetrio, ki je 37 let opravljal službo rumunskega častnega konzula v Trstu, je povodom rumunske vojne napovedi podal svojo ostavko.

Ugledna tvrdka v Zagrebu sprejme 30 delavcev-beguncev od 16. do 60. leta. Natančna pojasnila daje posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

Goriški »Mont« sedaj v Kranju. Goriški »Mont« ima sedaj sedež v Kranju blizu Majdičevega mlina. Goriški begunci imajo gotovo dosti opravila s tem denarnim zavodom, ki je že začel poslovati.

Po svetu.

Za prepoved prodaje alkoholnih pijač med vojsko in 6 mesecev potem, ko bo končana, so predložili 19. avgusta angleškemu ministrskemu predsedniku prošnjo, ki jo je podpisalo nad 2 milijona oseb. Prošnja s podpisi je tehtala 1000 kg; popisani in podpisani popir meri 17 kilometrov.

Uničena tvornica streliva. V Montrealu je zletela v zrak tvornica smodnika družbe Aetne Chemical Co. v Drummondvilleu pri Montrealu. Trije delavci so bili ubiti, 20 jih je nevarno ranjenih; škode je 80.000 fantov sterlingov.

300 ljudi zgorelo je med gozdnimi požari v severnem Ontario.

Steklenice so podražili v Nemčiji za 1 in pol marke 100 kg.

Pogrešane družine s Primorskeja.

Svojo sestro Marijo Uršič roj. Koren iz Kobarida št. 154 z sinom Ivanom išče Rezi Kos, Flüchtlingslager Bruck a.d. Leitha (Transport-

barake), Nied. Östr. Kdor kaj ve o njej, naj blagovoli po dopisnici na dani naslov poročati: I. Homan, k. u. k. Militärbarackenspital Feldhof, Post Puntigam, Graz. — Podpisana družina prosi vljudno, ako bi kdo vedel, kje se nahaja Ivan in Rozalija Howanski ter Karlo Hvalič s soprogo Joželo roj. Peterin, stanujoči v Gorici ul. Corno št. 13. Podatki naj se blagovolijo poslati na naslov: Družina Bobič, Via Cisternone 5, Trst. — Kdo ve, kje se nahaja Marijeta Peric, via Formica št. 25, Gorica. Odkar so Italijani zasedli Gorico, ni nobenega poročila od nje. Vljudno se prosi, če je kateremu kaj znano, naj o tej zadevi sporoči na naslov: Stanič Rozi, Batuje 18, pošta Črniče, Primorsko. — Okretič Matija iz Kostanjevice št. 143 išče svoja dva sinova-begunce Alojzija in Karla. Pojasnila prosi na naslov: Okretič Matija, K. u. k. Genedirektion, Feldpost 517, K. u. k. Bauleitung Ba. — Alojzij Prinčič, Kriegsgel. Arb. Abt. Nr. 629, vojna pošta 612, išče svoje otroke Josipino, Gabrijelo, Antona, Alojzija, Štefanjo in Ivana Prinčič, doma iz Vipol št. 77 pri Gorici. — Josip Sustić, K. u. k. Rek. Abt. des Steiger. Rgt. »Stadtsäle«, St. Pölten, N. Ö., išče svoje sorodnike Andreja Peric in soprogo Marijo, doma iz Bilj pri Gorici. — Josip Muzič, Rožna ulica 27, Ljubljana, išče Vinkota Soster in njegovo ženo Katarino, ki sta stanovala v Gorici, ulica Morelli. — Išcem Marijo Valenčič iz Gorice, ulica Teatro 10, Hotel »Union«. Kdor kaj o nji ve, naj sporoči Jožeti Šinigoj, Seala Santa št. 205, Rojan, Trst. — Kdo zna za naslov črnovojniškega nadporočnika inženirja Bela pl. Tamasz, ki je bil ob izbruhu vojne z Italijo, vodja vojaškega delavskega oddelka 38/3 in je stanoval pri g. Ivančiču v Kanalu. Prijazna pojasnila naj se pošiljajo na naslov: Vinko Novak, tehnična pisarna avstrijske družbe za prometne naprave, Faal, Stajersko. — Anton Bučinel, doma iz Gorice, iščem svojo ženo Marijo Bučinel s petimi otroci. Dne 8. avgusta smo se morali izseliti iz Gorice kot begunci; 10. sem jih prišel iskat v Ajdovščino, pa jih ni več bilo tam. Od tega dne nič več ne vem o njih, kam so odšli. Kdor bi kaj vedel o njih, naj sporoči na naslov: Anton Bučinel, Dolenje št. 20, p. Ajdovščina, Kranjsko. — Maraž Josip, Štepanja vas št. 5, pošta Hrušica pri Ljubljani, išče svojo sestro Franciško Komlec, ki je stanovala v Gorici, ulica Dogana št. 12. — Bratuz Marica, sedaj v Medvodah št. 11, Gorenjsko, išče svoje starše, doma iz Gorice, stanujoče v ulici Campo Santo št. 18. Kdor kaj ve, naj sporoči na omenjeni naslov. — Srebrniš Ciril, Kais. Jubiläums Spital, Zimmer 3, Dunaj XIII/9, išče svojega očeta Antona Srebrniš, ki je stanoval pri družini Koglot v Vrtojbi pri Gorici. — Lovrenc Toroš, 7. pp., 5. baon, 19. stot., 4. vod, išče svojega brata Mihaela Toroš, ki je stanoval v Gorici, ulica Pietro Zorutti. — Josip Jarc, K. k. Landsturm Wach Baon 3/II, Gef. Lager I, Weiselsburg a. d. Erlau, N. Ö., išče svojo soprogo Marijo Jarc z dvema otrokoma, doma iz Vrtojbe št. 92. — Katarina Muzič in Gross-Stohl 44, Moravsko, išče Vincenca in Katarino Knez iz St. Florjana, ki sta stanovala v Gorici, ulica Morelli 12. — Kdo ve, kje se nahaja g. Josip Jug, kaplan pri Sv. Ignaciju v Gorici, bivajoč na Montu, in sestra Alojzija Jug, ki je 2 njim bivala; dalje Anton Jenko, ki je bival istotam; nadalje sestra Amalija Jenko z dvema otročičema, bivajoča zadnji čas v Via Formica 17; nadalje svakinja Evgenija Jug, krčmarica s sinom, bivajoča v ulici Sv. Antona; nadalje Katarina Farara s hčerko in malo nečakinjo, bivajoče v Via Duomo 1. Pojasnila prosi Marija Jug, Kubed, p. Črnkal, Istra.

Vabilo na naročbo „Ilustr. Glasnika“.

S septembrom nastopi Ilustrirani Glasnik svoj tretji letnik. Z veseljem vsprejet si je Ilustr. Glasnik v teku teh dveh let pridobival vedno novih prijateljev in naročnikov, dokaz da jim donaša v besedi in sliki veliko zanimivega.

Ilustr. Glasnik se trudi, da pri naša bralcem izbranega berila in mnogo slik z bojišča in domačih krajev.

Znamenita je galerija slik slovenskih padlih junakov, ki se žal vedno množi. Kakor to sedaj boli in peče, vendar bomo imeli poznejša leta v teh slikah dragocen spomin slovenskih mladih junakov, ki so v tej svetovni vojski dali svoje življenje za srenejšo bodočnost naše domovine.

Tudi za tretji letnik imamo pripravljenih v zalogi raznih izvrstnih pripovednih spisov, daljših in krajših in celo zbirko krajskih slik.

Z novim letnikom pričnemo z novim, daljšim romanom »Boy«, ki ga je spisal španski znameniti pisatelj Coloma.

Zato pa, da moremo list vestransko spopolnovati, prosimo p. n. naročnike, da nam ostanejo zvesti in da list razširjajo zlasti po gostilnah in kavarnah.

Ilustr. Glasnik je najcenejši list s slikami med Slovenci. Velja letno 8 kron. Cena — tako nizka — dokazuje, da ne iščemo nobenega dobička.

Organist in cerkvenik

se za časa vojne takoj sprejme. Pisane ponudbe na župni urad Bizeljsko na Južnem Štajerskem. 2052

Malinov sok

zajamčeno naraven, vkuhan v najfinjši rafinadi, poštini zavoj 5 kg K 12— franko po povzetju

A. Tosek, Kralj. Vínohrady (Praga) št. 1274 L.

Česplje in hruške

(tepke) za kuhanje
plača vsako množino po
K 30— za 100 kg

Veležganjarna sadja
M. Rosner & Co.
LJUBLJANA.

Vila „Savica“

z gospodarskim poslopjem na Boh. Bistrici se
tako prodaja. Polzve se pri g. D. Repe, na Bledu.

VOLNENE CUNJE

dalje stare nogavice in druga pletenina, odpadki
sukna, ponošena volnena obleka se kupi
v vsaki najmanjši in tudi največji množini ter
dobro plača. Ponudbe na: zbiralnico volne-
nega blaga v vojne namene Seebach pri Beljaku.

Zelo dobro vino

kislo vodo, „Silva vrelec“ in sad-
jevec razpošilja A. OSET, p. Guštanj,
Koroško.

Suhe gobe, vinski kamen, med,
vosek, kumno in janež ter sploh vse
deželne pridelke kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

Isto tako tudi vsako množino razno-
vrstnih praznih sodov in vreč.

Kontoristinja

dobro izurjena v
strojepisju in
stenografiji se
sprejme takoj. Ponudbe na upravništvo
„Slovenca“ pod št. 2061.

Dobro ohranjeno moško kolo

je naprodaj. Cena 150 K. Ogleda
si je lahko vsak dan od 3 do 4
popoldne v Študentovski ulici 7/L.

500 K

1431
Vam plačam, ako Va-
ših kurjih očes, brad-
avic in trde kože,
tekmo 3 dni korenino,
brez bolečin ne odpravi.
Cena lončku z jam-
stvenim pismom
K 1-50, 3 lončki K 4—, 6 lončkov K 5-50, 6 lončkov
K 5-50. Stotine zabavalnic in priznalic. Potenje
nog in rok odpravi Ita-prašek. Cena K 1-50,
3 skatle K 3-50. Kemeň Kaschau (Kassa) L,
poštini predal 12/844 Ugrsko.

V imenu Njegovega Veličanstva
cesarja!

C. kr. okrajno sodišče v Višnji gori je razprav-
ljalo danes v navzočnosti državnega pravdnika
upravitelja, obtoženca Janeza Klemenčiča v obtožbi,
katero je dvignil javni obtožitelj zoper Janeza Kle-
menčiča zaradi prestopka draženja in je po predlogu
obtožitelja, naj se kaznuje obtoženec, razsodilo ta-
ko:
Obtoženi Janez Klemenčič p. d. Obelčan, 33 let
star, oženjen, posestnik in mesar na Bregu št. 6
pri Temenci je kriv, da je dne 18. julija 1916 na
Bregu izrabljaje izredne razmere, povzročene z voj-
nim stanjem, zahteval od Alojzije in Antonije Pajk
za neobhodno potrebne reči, namreč svinjsko mast,
očitno čezmerno ceno, namreč 11—12 K za 1 kg.
S tem je krivil prestopok po § 14 št. 1 ces.
nar. od 7. avgusta 1915 št. 228 d. z. in se obsodi po
§ 14 št. 1 citirane ces. nar. z uporabo § 260 b k. z.
na 4 dni zapor, poostrenega z 1 trdim ležiščem,
ter na 200 K denarne kazni, oziroma v slučaju ne-
izterljivosti na 1 teden v zapor, ter po § 389 kpr.
v povračilo kazenskih stroškov.

C. kr. okrajna sodnja v Višnji gori
oddelek II, dne 8. avgusta 1916.

Vehovar, m. p.

Dr. Matej Pretner

odvetnik v Trstu

sl dovoljuje naznanjati, da se
je njegova odvetniška pisar-
na preselila v Trstu v ulico

dei Forni št. 15 I. nadst.

ZAHVALA.

Povodom smrti mojega iskrenoljubljenega soproga,
oziroma brata in strica, gospoda

LUDVIKA MORO

ravnatelja pivovarniške akcijske družbe „UNION“, Šiška

kateroga smo položili dne 28. avgusta v prezgodnji grob,
mi je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da se za-
morem samo tem potom vsem pristrčno zahvaliti.

Spod. Šiška, 31. avgusta 1916.

Sidonija Moro.

2057

Št. B III. 1993 ex 1916.

Dodatni davek na pivo.

V svrhu izvršitve s cesarskim ukazom z dne
27. avgusta 1916, drž. zak. št. 270, odredene
dodatne obdatbe piva je finančni minister z razpi-
som dne 28. avgusta 1916, drž. zak. št. 271, izdal
naslednje določbe:

I. Dodatnemu davku podvržene osebe. Prijava.

Podjetniki pivovarne in imetniki samostojnih
zalag piva, to je takih, ki se ne izvršujejo na račun
luke avstrijske pivovarne in katerih glavni obrat
tvori oddaja piva na nadaljne prodajalce, so, ako
posredujejo 1. septembra 1916 zalogo več kot 5 he-
ktolitrov pivne začimbe ali piva, zavezani, prijaviti
kraj in prostore, kjer se hrani pivo, in množino
istega v svrhu predpisa dodatnega davka najkas-
neje dne 2. septembra 1916 pismeno v trojem
izvodu pristojnemu oddelku finančne straže. Iz-
vzelo od prijave so one množine pivne začimbe,
katerih izgotovitev je bila prijavljena sicer pred
1. septembrom 1916, katerih uradna ugotovitev pa
se izvrši šele po 31. avgustu 1916.

Ako izvršuje podjetnik kake pivovarne izven
iste nesamostojno zalogo piva, to je na lasten ra-
čun, tedaj se mora za tamkaj se nahajajoče, dodat-
nemu davku podvržene množine piva podati po-
sebno prijavo pri onem oddelku finančne straže,
ki je pristojen za kraj zaloge piva.

Tiskovine za te prijave se dobivajo brez-
plačno pri pristojnem oddelku finančne straže.
Ako bi bilo pivo tekom prvih dveh dni me-
seca septembra 1916 na potu iz kake tuzemske
pivovarne v drugo pivovarno ali zalogo piva, ne
da bi se bilo to pivo že prijavilo v svrhu dodatne
obdatbe, zavezan je prejemnik podatki prijavo ta-
koj, ko je dospela pošiljatev. Pošiljatev piva, ki
dospelje iz Ogrske, Bosne in Hercegovine v zalogo
piva v Avstriji in ki so se odpravile od kakega
pošiljalnega urada teh ozemelj pred 1. septembrom
1916, dosepele pa v kraj določbe šele po 31. avgu-
stu 1916, so podvržene dodatnemu davku, ki ga
mora stavni urad od ugotovljene množine piva od-
meriti in predpisati, naznaniti pristojnemu prejem-
nemu uradu in označiti v duplikatu prehodnice
kakor tudi v stavnem registru.

Ako se opusti predpisana prijava dodatnemu
davku podvrženih množin piva, nadalje, ako se pri-
javi množina piva za več nego 10 odstotkov
manjša, kakor se je uradno ugotovilo, kaznuje se
ta prestopok s štiri- do osemkratnim zneskom do-
datnega davka, ki se je prikrajšal odnosno bil pri-
krašljanju izpostavljen. Druge nepravilnosti se ka-
znjujejo z redovno kaznijo od desetih do sto kron.

II. Uradno obravnavanje prijave.

Finančnih organov, pri katerih so bile podane
prijave o zalogah, naloga je, prepričati se najprej
o popolnosti prijave ter nato čimprej ugotoviti
množino zaloge.

V pivovarnah je pravilnost prijavljenih, v
vrednih kletah se nahajajočih zalog ugotoviti potom
primerjanja z registri, ki jih imajo pivovarne voditi
glede prejema ter oddaje v vrednih kletah, oziroma
potom primerjanja z drugimi obratnimi zapiski. Od
množin piva, ki so se na tak način dognale kot v
vrednih kletah se nahajajoče, je pri izračunavanju do-
datnega davka odbiti 6 odstotkov.

Vsebinsko povsem napolnjenih skladiščnih so-
dov je vzeti po morebitni označbi, v kolikor proti
pravilnosti iste ni nikakih pomislekov; kjer ni take

označbe ali v slučaju, da skladiščni sod ni povsem
napolnjen, je pa vsebinsko ugotoviti z Matievičevim
sodomerom. Množina v prevoznih sodih se naha-
jajočega piva se ugotovi po merosodnem znaku
istih, pri tem se vzamejo sodi z ne manj kakor
24 litri in ne več kakor 26 litri za $\frac{1}{4}$ hektoliterske,
z ne manj kakor 48 litri in ne več kakor 52 litri
za polhektoliterske, z ne manj kakor 97 litri in ne
več kakor 103 litri za hektoliterske, z ne manj
kakor 194 litri in ne več kakor 206 litri za dvo-
hektoliterske.

Pri pivu v steklenicah se določi število ste-
klenic enake velikosti; za vsak tip velikosti se
ugotovi vsebina steklenice na podlagi prazne ste-
klenice, ki jo ima stranka donesti kot vzorec, in
iz teh podatkov se izračuni množina piva.

Ni pa potreba dejanske ugotovitve zalog v
zmislu obeh predstojajočih odstavkov, če se vodijo
v dotičnem podjetju obratni zapiski o zalogah piva,
če ugotovi finančni organ s posamnimi preizkusi
soglasje s podatki prijave in če je podjetje pri-
pravljeno pustiti, da se dožene pravilnost podanih
izjav, če treba, z upogledom v obratne knjige. Ako
nastanejo pri tem pomisleki proti pravilnosti po-
datkov stranke, naj se dejansko dožene cela mno-
žina zaloge.

Dodatni davek znaša 8 K od vsakega hekto-
litra pivne začimbe ali piva.

Od dodatnemu davku zavezanega piva doka-
zano (potom prejemnih potrdil, prejemnica poštno-
hranilnega urada itd.) vplačana deželna naklada
na pivo se odbije od zneska dodatnega davka. Če
bi bilo šele v kakem poznejšem času mogoče do-
kazati vplačilo deželne naklade na pivo, je zapro-
siti pri finančni oblasti I. inštanca povračila ozi-
roma odpisa morebiti še odgodega zneska do-
datnega davka.

Izvid (dognano zalogo piva), od ugotovljene
množine piva odpadajoči znesek dodatnega davka,
morda odbiti znesek deželne naklade na pivo in
potemtakem v odplačilo preostali končni znesek,
slednjič prejemni urad, pri katerem se ima isti
vplačati, je označiti v vseh treh izvodih prijave.
En izvod prijave je vrniti stranki, drugi izvod upo-
slati prejemnemu uradu, tretji pa potom finančnega
oblastva I. inštanca poslati na strokovni-računski
oddelek VI finančnega ministrstva.

Stranka mora predpisani dodatni davek, v
kolikor se ji ni dovolila olajšava pri vplačtilvi,
vplačati tekom osmih dni pri prejemnem uradu,
označenem v rešitvi prijave.

Prejemni uradi morajo paziti na redno vpla-
čevanje dodatnega davka. Če bi se pa ne plače-
valo pravočasno, je to v svrhu eksekutivnega iztir-
janja zaostanka brez odloga naznaniti pristojni fi-
nančni oblasti I. inštanca.

III. Plaćevanje dodatnega davka v obrokih.

Za plačevanje dolžnega dodatnega davka sme
finančno oblastvo I. inštanca dovoliti k vplačilu
zavezanim strankam na njih prošnjo brez posebne
varščine enake mesečne obroke, toda z utesnitvijo,
da zapade zadnji obrok najkasneje 1. januarja 1917.

Prvi obrok se mora takoj po prejemu dovo-
ljenja za plačevanje v obrokih plačati. Na pobot-
nici je označiti nadaljne obroke in jih obenem
predznamenovati.

Ako so le eden dovoljenih obrokov na dan
dospelosti ni točno vplačal, iztirjati je ves še na
dolgu ostali znesek naenkrat. Zamudnih obrestí v
tem slučaju ni tirjati.

Kostanjev les orehove in jesenove hlode

kupujem po najvišji dnevni cení.

Ponudbe na naslov: **Jos. Kralj, Ljubljana** Franca Josipa cesta št. 7.

Zopetna omejitev oddaje piva.

Pivovarne v alpskih deželah so imele dobiti
za varjenje piva potrebni ječmen iz Ogrske.
Ogrska akcijska družba za vojne produkte pa
tega ječmena ni nakazala; vsled tega so pri-
siljene pivovarne v alpskih deželah, da omeje
odajo piva za 70%, ker bi bile sicer brez vsakih
zalag mnogo pred Božičem. Od dne 1. sep-
tembra 1916 pričnši se bo torej moglo
oddajati le

30% potrebščine v mirni dobi.

Cenjeno občinstvo se torej prosi, naj se prila-
godi neizogibnim razmeram in naj vsled zmanj-
šane oddaje piva gostilničarjem in drugim
prodajalcem piva ne povzroča nikakih težkoč.

Obrambna zveza pivovaren alpskih dežel

reg. d. z. o. j.

Od c. kr. finančnega ravnateljstva v Ljubljani.

Tisk: »Katoliške tiskarne«.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.